

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1900. április hó 25-ik napján
SÁLYBAN TARTOTT
TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
SZALÓCZY PÁL,
egyházmegyei főjegyző.

MEZŐ-KÖVESD,
BALÁZS FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1900.

AZ

ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. április hó 25-ik napján

SÁLYBAN TARTOTTA MEG

TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉT

TÓTH DÁNIEL esperes és SZATHMÁRY KIRÁLY PÁL helyettes
egyházmegyei gondnok kettős elnöklete alatt.

J e l e n v o l t a k :

Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, Gulyás Benő egyházi, *Pappszász Lajos, Fodor Pál és Sturmán György* világi tanácsbírák.

Szabó József, Marsalko Endre, Kérészy Barna, Horváth Bertalan, Vattay István, Somody János, Szabó Károly, Simon János, Kaszonyi János, Halászy József, Gere Lajos, Szabó Bertalan, Bódogh Tamás, Nouák Sándor, Édes Ábrahám, Tokaji Nagy Lajos, Thury Sándor, Sólyom Barna, Tóth Béla, Szabó András, Czecz András lelkészek; *Bodolay Miklós és Fodor Gyula* h.-lelkészek; *Fogarassy Jenő* a tanitói testület képviselője; *segéd-lelkészek, tanítók és egyházi* küldöttek.

Jegyzők: *Szalóczy Pál* egyházi, *Dr. Németh Imre* világi fő-, *Illyés János* egyházi, *Huszthy Béla* világi aljegyzők.

1. Templomi isteni tisztelet végeztével Tóth Dániel esperes buzgó imában kérte Isten segítő kegyelmét köztanácskozásunkra; majd Szathmáry Király Pál, hivatalkorra legidősebb világi tanácsbíránk — miután gondnok úr Ő méltósága betegsége miatt jelen nem lehetett — a társelnöki széklet elfoglalván, az egybegyűlt közönség szives üdvözlése után

a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Elnöklő alesperesünk felolvassa az egyházmegye kebelében őszi közgyűlésünk óta történt dolgokról s az általa elintéztett ügyekről szerkesztett, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozott féléves jelentését, a mint alább következik:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mult évi augusztus hó 31-én tartott őszi egyházmegyei közgyűlésünk óta egyházmegyénk kebelében történt dolgokat s általam végzett közérdekű ügyeket, időrend szerint, a következőkben terjesztem elő:

Mindjárt szeptember havában, az egyházi adózási viszonyok tárgyában, az egyes egyházakból beérkezett összeírásai ivekből egyházmegyénk összes egyházainak adózási viszonyait feltüntető kimutatást elkészítvén, azt főtisztelendő püspök úrhoz beterjesztettem. Ezen kimutatás szerint egyházmegyénk összes egyházai kiadnak évenként egyházfentartásra: 74211 frtot, iskolafentartásra: 43639 frt 45 krt; összesen 117,850 frt 45 krt. Egyházmegyénkben az egyházi adót fizetők összes száma: 14,639, az egyházi adó 76,107 frt 58 kr. és így több mint 5 frt jut átlagosan egy fizető tagra. Az egyházi adót az állami adóhoz viszonyítva — mely állami adó 208,740 frt 60 kr. — egyházi adóban fizetik hiveink, átlagosan véve fel, az állami adónak 36·4%-át; de ebből már a 10 frtnál kevesebb állami adót fizetőkre 83·8% jut, mert hát az egyházi adónak jóval többet, mint felét, 41,509 frt 55 krt a tíz forintnál kevesebb és 0 állami adót fizetők fizetik. Legkevesebbé vannak egyházaink közül terhelve — ismét átlagosan véve fel a terhelhetést — Nyék 11·8%, Miskolcz 18·6%, Mező-Keresztes 20·2%, Átány 21%, He-

ves 22⁰/₀, T.-Darócz 25⁰/₀, Maklár 25·8⁰/₀, Gelej 26⁰/₀-al. Legjobban meg vannak terhelve Mályi 94·3⁰/₀, Dorogma 96⁰/₀, T.-Valk 97·7⁰/₀, T.-Palkonya 99·6⁰/₀, Ládháza 101·4⁰/₀, T.-Oszlár 101·6⁰/₀, Zsércz 115·9⁰/₀-al. Természetesen ezek a százalékok az egyes egyházközségek összes adófizetőire vonatkoznak; változik a kép, ha azt vesszük figyelembe, hogy az egyes hivek milyen nagyságú terhet viselnek, mert már itt elől jönnek Felső-Ábrány, Heő-Bába, Vatta; azután következnek T.-Oszlár, Ládháza, Mályi, Zsércz. Általában elmondhatom, hogy téves volt az az elterjedt vélemény, hogy miután egyházkerületünkben a mi egyházmegyénkben vannak a legnépesebb egyházak, Tiszáninnen a mi egyházmegyénk hivei volnának legkevésbé megterhelve egyházi adóval, mert vannak egyházkerületünkben olyan egyházmegyék, hol az egyes hivek sokkal kevesebb terhet viselnek, mint Alsó-Borsodban.

November havában Kazay Sándor lelkész-társunktól egy hivatalos levelet vettem, melyből lelki örömmel győződtem meg, hogy ő a maklári egyházhoz tartozó szórványok gondozását hűséggel és apostoli buzgósággal teljesíti s Füzes-Abonyban, miután a vasuti állomás várótermét isteni tisztelet céljára ezuttal még meg nem nyerhette, egy jó lelkű róm. kath. ember házában nov. 5-én, a reformáció emlékére úrvacsora-osztással egybekötött istenitiszteletet tartott, hol a megjelent 35 hívő közül 27-en éltek az úrvacsorával. Később, f. év ápril 3-án jelenti, hogy kérelmére Görgey László úr, vasuti üzletvezető, a füzes-abonyi állomás legszébb és legtágasabb várótermét isteni tiszteleti célra, a kiszabott órákon, bármely tetszés szerint választandó napon rendelkezésére bocsátotta, s gondoskodott az isteni tisztelet háborítatlan megtarthatásáról. Ennek következtében nevezett vasuti állomás főnöke is mindenben a legszivesebb előzékenységgel járván el, nagypénteken, a mi édes Idvezitőnk halála napján 36 ev. ref. hívőnek hirdette ott az Úr igéjét; feltámadása napján pedig 39-nek, kik közül 30 úrvacsorával is élt. Kötelességemnek tartottam ezt itt felemlíteni, nagy lelki örömmel is teszem ezt. Szórványaink, lelki gondozást váró, Isten igéjét szomjazó hiveink másutt is vannak; kövesük tisztelendő lelkésztársaim ezt a példát, melyet ime egy lelkésztársunk felmutat nekünk. S azt hiszem, szintén kötelességünk, hogy a magyar állam azon tisztviselői iránt is,

kik ekképpen jártak el irányunkban, kifejezzük itt is szives köszönetünket.

Ugyancsak november havában Szabó József nagy-mihályi lelkész jelentést tett hozzám arról, hogy a parochián betöréses lopás történvén, ez alkalommal egy úrasztali pohár s egy tányér is ellopatott; a mely szent edények különösen régiségök miatt voltak értékesek. Miután a nyomozás — bár az egyház a politikai hatóságokat rögtön értesítvén — mindent megtett e tekintetben, s én magam is, különösen is felkértem méltóságos gondnok urat, mint megyénk főispánját, hogy annak erélyesen való eszközlése végett közbelépni méltóztassék, mindeddig semmi eredményre nem vezetett, s fájdalom, többé nem is lehet remény, hogy a szent edények megkerüljenek: egy küldöttséget biztam meg, hogy a körülményekről ott a helyszínen jegyzőkönyvet vevén fel, ennek nyomán a főtisztelendő egyházkerületnek beszámolhassunk s a szent edényeknek a leltárból való törlését kérhessük.

Ugyancsak november havában tartatott meg a pénzügyi választmány, mint segélyosztó-bizottság ülése. Ennek jegyzőkönyve jelen gyűlésünkön fog felolvastatni s jegyzőkönyvünkbe vezetetni. Részemről a segélyeket az illetőknek kiosztottam; s a beérkezett nyugtákat főtisztelendő püspök úrnak átszolgáltattam.

Mult őszi egyházmegyei gyűlésünk óta Iszári Ambrus volt diós-győri, Fövenyessy Béla volt t.-valki és Vida Lajos volt nemes-bikki tanítóknak az elbocsátó levelet kiadtam. Bizonyítványaik s elbocsátó levelök nyomán Deáky Gyulát Andornakra, Csatáry Jánost M.-Keresztesre, Nagy Kálmánt Diós-Győrbe, Pap Zoltánt Cserépfaluba rendes tanítóként, ideiglenesen megerősítettem; végleges megerősítésük s a mennyiben még esküt nem tettek volna, felesketésük jelen gyűlésünkön fog megtörténni. A következő ideiglenes tanítókat, ú. m. Sólyom Józsefet Maklárra, Bandár Miklóst Poroszlóra, Bosznay Endrét T.-Valkra, Rácz Kálmánt Harsányba megerősítettem. Mező-Keresztesről Simon János lelkész a presbyterium azon nemes, kegyeletes tettét jelentette be hozzám, hogy nevezett presbyterium Tóth József nyug. tanító részére 100 frt évenkénti kegydíjat szavazott meg.

Folyó év január 15-én tartatott meg az orsz. gyámin-tézeti ellenőrző bizottság ülése, melyben a mult évi szám-

adás megvizsgáltatott. E szerint hátralékokból, f. évi belépési járulék- és tagsági díjakból s késedelmi kamathól befolyt összesen a múlt évben egyházmegyénkből 1449 frt 50 kr. s ugyanannyi a földhitelintézetnek elküldtétvén, a számadás rendben találtatott. Kifizettetett a földhitelintézet által a megyénkbeli három özvegy és egy árva részére a múlt évben 487 frt 75 kr.

Ugyancsak ez az ellenőrző bizottság folyó év márczius hó 23-án ismét ülést tartván, átvizsgálta s helyben hagyta a folyó 1900-ik évi járulékokról általam készített »*Kimutatást*«, mely szerint befizetendő lesz, már koronákban számítva, összesen 3149 kor. 52 fillér. Ez a »*Kimutatás*« két példányban az országos gyámintézeti végrehajtó bizottsághoz jóváhagyás végett felküldetett; jegyzőkönyvünkben pedig, mint az előző években, most is ki fog nyomatni.

A domesztikai számadásokat megvizsgálván a közalapi bizottság úgy találta, hogy az előző évről maradt hátralék 25 frt 30 kr., — az 1899-ik évi járulék 2309 frt 16 kr., — perselypénz 19 frt 27 kr., összesen 2353 frt 73 kr. teljesen befolyt, a földhitelintézethez beküldetett s hátralékunk nincs.

A halál is kivette adóját tőlünk ebben a félévben is. Folyó év márczius 20-ikán egyike azon lelkésztársainknak, kik a zsoltáriró szerint közelgetünk immár az emberi élet első határához, a 70 évhez s a kik át is lépték már azt, néhai Édes Vincze, tiszta-tarjáni lelkész, életének 67-ik évében meghalt s 22-én eltemettetett. Mint annak a boldogult emlékezetű, szintén t.-tarjáni lelkésznek egyik fia, ki nemcsak szellemi téren, mint lelkész, mint egyházmegyénk esepese, mint predikáció-író adta át nevét az utókornak, de egyházmegyénk számára tett alapítványaival is örök időkre szóló emlékeket emelt közöttünk magának, — a miskolczi lyceumban kezdette meg elhunyt lelkésztársunk tanulói pályáját, majd Sárospatakon folytatta azt. S midőn eljöttek nemzetünkre a megpróbáltatás ama nehéz napjai, akkor igazán mint gyermekifjú ragadta kezébe a fegyvert, a szeretett haza védelmére; s csak akkor tette le azt, midőn nem volt többé sehol ebben a mi édes hazánkban sem fegyver a magyar kezekben, sem remény a magyar szivekben, hanem volt mindenütt csak üldözés, siralom és kétségbeesés. Majd megszerezvén a lelkészi pályához szüksé-

ges ismereteket a debreczeni főiskolában, kezébe vette azt a másik fegyvert, a bibliát; s hét éven át mint s.-lelkész, 37 éven át, mint t.-tarjáni rendes lelkész s e közben mint egyházmegyénk egyik tanácsbirája, le nem tette többé azt, hanem hitet, tudományt és erőt meritett annak kincseiből, táplálta folytonosan hiveit annak igéivel mindhalálig. Az Ur megáldotta őt a léleknek azzal a melegségével, mely szeretetté tette mindenek előtt s a kedélynek azzal a vidámságával, mely a testi fájdalmakon is tudott győzedelmeskedni. A kik ott lehettek koporsójánál, áldást mondtak ott hűlt poraira; mi itt mondjuk s vezessük jegyzőkönyvünkbe, hogy áldott legyen emlékezte közöttünk.

Márcz. 25-én Tóth Ferencz t.-tarjáni s.-lelkész, a törvény értelmében más egyházba való áthelyezését kérvén, őt ideiglenesen T.-Nánára, viszont Maklárty Károly t.-nánai s.-lelkézt szintén ideiglenesen T.-Tarjánba rendeltem.

Márcz. 27-én az időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság ülésezett; ápril 19-én pedig törvényszéki ülést tartott. Mindkét ülés jegyzőkönyve ezen közgyűlésünk jegyzőkönyvével együtt fog kinyomatni.

Ápril hó 18-ikán tartatott meg a pénzügyi választmány számvevőszéki ülése, melynek jegyzőkönyve jóváhagyás végett, ezen közgyűlés elébe fog terjesztetni.

Az egyházlátogatói hivatalok által beterjesztett adatok szerint

Egyházaink bevétele volt	202,793	kor.	11	fill.
Kiadása	178,916	»	19	»
Maradvány	23,876	»	92	»
Tőkepénz és alapítvány	135,306	»	88	»
Adósság	63,722	»	—	»
Magtári tőkepénz	16,710	»	12	«
Buza	229·05	hl.		
Rozs	1764·26	»		
Árpa	660·04	»		
Zab	69·37	»		
Építkezésekre kiadatott	11,521·26	kor.		
Adakozások összege	6,877·14	»		

Ezeknek előadása után még lehetetlennek látszik előttem, hogy ne szóljak itt a mi közgyűlésünkön — ismerve a rendelkezésünkre álló idő rövidségét, lehetőleg röviden —

arról, a miről ír és beszél most, hogy úgy szóljak, az egész világ s a mit úgy is fejeznek ki, hogy a protestánsok nap alatt vannak; úgy is, hogy a protestánsok harczot kezdettek s Uram bocsáss! még úgy is, hogy a protestánsok protestáns néppártot akarnak alakítani. Pedig hát semmi egyéb nem történik, mint az, hogy köztudomásra jött annak a felekezeti viszonyoknak a mivolta, a mely az egyházpolitikai törvények életbe lépte óta az egyházak között kifejlődött; köztudomásra jött azonnal, mihelyt mi protestánsok, komolyan védekezni kezdtünk. Az előtt bizony, rajtunk lelkészeken kívül, keveseknek volt tudomásuk arról, hogy harcz foly itt, mondhatni életre-halálra; s a reversálisok kérdése, mely a negyvenes években, a midőn ritkák levén a vegyes házasságok, igazán aránylag csak keveseket érintett az s mégis annyi háborúságot okozott országszerte; most, midőn lépten-nyomon teremnek a vegyes házasságok, fegyverbe állította egymás ellen az egyházakat. Hát ez éppen nem új dolog, már ötödik éve járja; szomorú valóság; de benne vagyunk s ha a keresztyéni szeretet nekünk még mindig megtiltja azt, hogy támadjunk, legalább is védekezünk minden erőnkkel, ha élni akarunk.

Hogy aztán erre a védekezésre mit mondanak, hogy a felől mint ítélnék azok, a kiknek nem jól esik az, hogy még megvagyunk, hogy még tényezők is vagyunk az általuk egészen »Regnum Marianum«-nak tartott Magyarországon, azt látjuk, tudjuk; de ez éppen nem szolgálhat útmutatóul nekünk arra nézve, hogy mit tegyünk. Sőt inkább arra ösztönözhet, hogy egy futó pillantást vessünk arra, hogy is történt, hogy és mi történt az egyh.-politikai törvények életbe lépésekor és azóta a reversálisok tekintetében.

Köztudomású dolog, mert hiszen a politikai lapok is közölték a róm. kath. püspököknek a lelkészkedő papsághoz, többek között a vegyes házások irányában való eljárásról szóló utasításaikat is, — köztudomású dolog, hogy a róm. kath. parochusoknak köteleességükké tétetett, hogy a vegyes házasságra lépő róm. kath. feleket minden hatalmukban álló eszközökkel ösztönözzék arra, hogy más vallású jegyesüket vegyék rá a róm. kath. vallásra való áttérésre s ha ez nem sikerülne, legalább oda vigyék, hogy születendő gyermekeiket adják át. Ha pedig ez, egyik vagy másik házasságkötés alkalmával elérhető nem volna: akkor

sem kell feladni a reményt; sőt később is mindenkor, különösen a szent gyónás alkalmával figyelmeztetni, inteni kell a róm. kath. felet, hogy más vallású házastársának megtérítése lelkiismereti kötelessége. Ugyancsak kimondatott és gyakorlatba vétetett, hogy az olyan vegyes pár, a hol a nem róm. kath. fél reversálist nem ad, nem csak hogy meg ne áldassék, de ki se hirdettessék, mert az arra nem méltó.

Ilyen készüléttel ment a róm. kath. egyház a reversálisok kérdése körül előreláthatólag kifejlendő harcra. Proklamálta mintegy jó eleve hivei előtt, hogy nála, a róm. kath. egyház kebelében van egyedül az idvesség, a többiek mind tévelygő felekezetek; a róm. kath. fél tehát a vegyes házasságban joggal követelheti az előnyt a reversálisok útján. Ehhez járult számbeli nagy többsége, roppant anyagi gazdagsága.

Hogy mi mit tettünk, az szinte köztudomású dolog, mert hiszen közgyűléseinken intézkedtünk. Hiveinkhez a reversálisok kérdésében így szólott a mi püspökünk, mindnyájunk egyező értelmét tolmácsolván: miután a törvény nem követeli, hogy meg kell egyezni, az lesz a leghelyesebb, ha vegyes házasságra lép valaki közülünk, hogy ne egyezték a házasság megkötése előtt, hanem maradjon meg az eddigi szokás mellett, t. i. hogy a fiúk az atya, a lányok az anya vallását követik. A lelkészeknek az egyházkerületi közgyűlés által adott utasítás csak annyiban különbözik ettől, hogy kimondja, hogy a ref. egyház javára is adható reversális.

Látni való, hogy a róm. kath. egyház, mint minden más téren, úgy itt is a hatalom szavával s kizárólagos felekezeti szellemben lépett fel s megragadta a rég óhajtott alkalmat, melyet a reversálisok törvényesítése adott kezébe, hogy felhasználja azt a felekezeti szellem s öntudat és a terjeszkedési hajlam oly módon való fokozására, a hol alig lehet már többé szó az általános keresztyéni szeretetről s a felekezetek közötti békességről. A protestáns egyház az általános keresztyéni szeretet s viszonyosság s ezzel a felekezetek közti békesség elvét fogadta el a reversálisok kérdésében is. Az eredmény ismeretes. Az a kérdés állott tehát elő, hogy összetett kézzel nézzük-e a pusztulásunkat, s mi magunk költsük-e fel s erősítsük-e meg akár a róm. katolikusokban, akár saját hiveinkben azt a felfogást, hogy

nekünk az mindegy, ha átadja is a ref. fél gyermekét a róm. kath. egyháznak; vagy hogy felébredjen s munkálkodjék az a protestáns felekezeti szellem s öntudat, mely soha sem volt kárára sem ennek a magyar hazának, sem az általános emberi társadalomnak; sőt hasznára volt mindenkör mindakettőnek. Úgy látszik, ez történt meg s ezért gyanúsitanak bennünket azzal, hogy harcot kezdtünk. Ezt a vádat vissza kell utasítanunk; mi nem támadunk senkit, hanem védekezünk.

Védekezzünk is Tisztelendő lelkésztársaim, hogy lássák a mi hiveink, lássa mindenki, hogy mi épen olyan súlyt helyezünk egyházunk hiveinek megtartására, mint a róm. kath. vagy bármely egyház. Egy tábortban legyenek, sőt immár egy tábortban vannak velünk a védekezésnél világi hiveink, a mi világi papságunk; maradjunk is együtt, munkálkodjunk együtt szeretettel, hívességgel, buzgósággal.

Építkezések.

Aranyoson a paplak tetőzete újra zsindelezetett s más egyházi épületek is javítottak, összesen 400 kor. értékben.

Mályiban a torony újra építettett 660.80 kor. költséggel, a melyen felül a hivek 110 kor. értékű szekeres és gyalog munkát végeztek.

Sajó-Kereszturban a tanitói lakon javítás történt 100 kor. értékben.

Diós-Győrben a templom és torony javítottatott 1000 kor. értékben.

Nagymihályon új toronygomb készítettett 400 korona értékben.

Tisza-Nánán 500 korona erejéig történt építkezés.

Poroszlón az egyház két tanitói lakást palával fedette be és más javításokat is végeztetett 1391 kor. 46 fill. erejéig.

Tisza-Kesziben építkezés és javítás eszközöltetett 302 kor. erejéig.

Dorogmán a lelkészi és tanitói lakon javítás eszközöltetett 200 kor. értékben.

Igricziben a fitanító részére új istálló épült 450 kor. költséggel.

Tisza-Oszláron egy melléképület építettett 540 kor. költséggel.

Tisza-Palkonyán az egyház iskoláját fedette 674 kor. 30 fill. költséggel.

Böcsön a lelkészi csúrt fedette az egyház 340 korona költséggel.

Harsányban az egyház 197 kor. 98 fillért fordított épületjavításokra.

Zsérezen épületek javítására 240 kor. 90 fill. fordított.

Mező-Keresztesen építkezésre és javításokra 3412 kor. 82 fillért költött az egyház.

Kegyes adományozások.

Aranyoson Zsignár Mihályné róm. kath. vallású nő úrvacsorai kenyérre 2 koronát adományozott.

Emődön úrvacsorai kenyérre Ferenczi István gondnok, Nagy Sándor, Tóth Sámuel, Borza János, Kupai Sándorné és Bódogh Tamás lelkész 4—4 koronát; karácsonyi és újbori vacsorához Bene Lajos és Piskóty János 12—12 liter bort adományoztak. A temető kert bevetéséhez Ferenczi István gondnok, Borza János, Nagy Károly tanító, Kósa Sándor, György András, Kiss Leopold, Tóth Bénéjám, Kiss Lajosné, Bódogh Tamás lelkész, Veres Lajosné vetőmagot ajándékoztak. Ezen felül az egyház hivei a megkezdett szőlőmunkálatokat ingyen teljesítették 60 kor. értékben.

Mályiban az újbori úrvacsorához Cselényi Miklós bort adományozott.

Ládházán Nagy István gondnok 28 koronát adományozott az egyháznak.

Nyéken az úrasztala ellátásához Bizony Miklós, Papp István, Szabó Dániel, Regéczi Józsefné, Kovács Pál kenyérel és borral járultak.

Kis-Tokajban úrvacsorai kenyérre és borra Ráczkevi Istvánné, Szathmáry József, Ráczkevy József és Faragó Gergely adakoztak. Egy bál jövedelme 76 kor. volt. Szathmáry Mariska úrhölgy a tanító használatára ázott kútra 80 koronát adott, Tóth Sámuel és társai 10 koronát ajánlottak. Az egyház hivei a kúthoz szükséges követ ingyen hordták be.

Szirmán úrvacsorai kenyeret adtak Veres Juliánna, Harsányi György és ifj. Eszlári Szabó János.

Alsó-Zsolezán a nyári vizsgák alkalmával kiosztandó jutalom-könyvekre a br. Vay-család 50 koronát adományozott.

Sajó-Kereszturban úrvacsorai kenyeret és bort ajándékoztak Maklár Károly lelkész és Fekete István volt gondnok.

Diós-Győrben id. Gergely János és neje Farkas Zsuzsanna 140 kor. értékű toronygombot ajándékoztak, a melyet László Sándor gondnok tétetett fel 40 koronáért. Az egyház javára rendezett táncmulatság 74-94 kor. jövedelmezett. Szverlik Mátyásné, szül. Bányay Vilma úrnő az úrasztalára egy piros bársony asztalterítőt ajándékozott 320 korona értékben. — Úrasztali borra adakoztak: Imri Sándor 3 kor., Varga Pál (ág. ev.) 1 kor., Németh Istvánné 40 fillér, Görzsön János, özv. Nagy Jánosné, Szakos Györgyné, Pruni Jánosné 3—3 kor., Esztergályos Sámuel, Ajtay Sándor, özv. Ádám Andrásné, Szilágyi János, Kis Pálné, Tóth Pál, Kerekes Józsefné 2—2 kor., Kis József, ifj. Szűcs Sándor, Pap Mártonné, Molnár Jánosné, László János, Kis János, Pruni Istvánné, Cs. Tóth István, Szilágyi Andrásné, ifj. Tóth Gábor, K. Varga Andrásné, ifj. Székely István, ifj. Kis József 1—1 koronát; Kis András, Szilágyi István, László Lajos, Danavár Mihály, Frigyik Sámuel, Szűcs István 4—4 kor., Molnár Jánosné 2 kor., Király Györgyné 4 kor., Németh Jánosné 40 fill., Frigyik Mihályné 40 fill., özv. Bérczi Jánosné 40 fill. Úrasztali kenyeret adtak: V. Tóth János, ifj. Szilágyi Sándorné, Tóth Lajosné, Vas András, Frigyik Sámuel, Cs. Egerszegi János; bort adtak László Lajos, dr. Derczényi Imre.

Miskolczon a »Takarék-egylet« az elemi iskolák céljaira 100 kor., a főgymn. tápintézet részére egy alapítványi hely tökéjének növelésére 200 kor.; a »Takarékpénztár« ugyanarra 400 kor., a »Hitelbank« az elemi iskolákra 40 kor. A főgymn. részére Blechner Adolf 100 kor., Czukor József 100 kor. adományozott. Koós Károly hagyományozott 600 kor. az egyház közszükségleteire s alapítványképen 500 koronát.

Eger-Lövön Varga Zsuzsanna mező-tárkányi postamester-nő az egyház részére 20 kor., Patay Gyuláné ő nagysága pedig a szegények között való kiosztás végett 10 kor. adományozott.

Tisza-Nánán az egyház szükségeinek fedezésére Vajda Bálint gondnok 48 kor., Gőz Józsefné 140 kor. adományoztak. Özv. Nagy Sándorné pedig a templomba 280 korona értékű úrasztalát készíttetett fehér márványból.

Poroszlón Fekete János végrendeletileg 100 kor., Dobos Imre elhalt egyháztag emlékének megörökítésére neje

100 kor., a város képviselő-testülete a toronyóra-alap növelésére ez éven is 100 kor. adott. Az úrvacsorai kenyér és bor költségeit a hivek fedezik.

Tisza-Valkon a bérlő-társaság 30 kor., a községi előjáróság 60 kor., Kornis Jánosné szül. Emődi Lidia úrvacsorai borra 2 kor., a lelkész 6 kor. 48 fill. adományoztak. A község által 4 éven fizetendő, összesen 4000 kor. kitevő összegből az iskolaépítés céljára a második részlet, vagyis 1000 kor. befizettetett.

Heő-Szalontán az úrasztala ellátására a hivek, 4 esetben adakoztak, továbbá az egyház szükségeire Antalfi László 2 kor. s Bársony György lelkész szintén 2 koronát adományoztak.

Papiban a konfirmált gyermekek az egyház javára 5 kor. 60 fill., Csiszár Elek az újbori úrvacsorához kenyeret és bort adományoztak.

Nemes-Bikken özv. Csécsi Nagy Gusztávné szül. Nyirő Zsuzsánna az egyháznak szabad rendelkezési joggal 100 kor. adományozott, Acsády Jánosné 4 kor. és özv. Pápai Sámuelné 2 kor. 40 fill. adományozott úrasztali kenyérre.

Tisza-Tarjában az egyház javára különböző czimek alatt adakoztak: Sipos Jánosné szül. Lengyel Klára 20 kor. Úrvacsorai boralapra: Édes Vincze lelkész 68 kor., Szabados Terézia hiterősítése alkalmából egy keresztelési edény takarót 4 kor. ért. Az Úrasztala ellátására adakoztak: bőjtire: Nagy Imre kenyeret, húsvétkor: Kiss Mihály kenyeret, Édes Vincze lelkész bort, pünkösdkor: V. Nagy Ferencz kenyeret, új kenyérre: Horváth István kenyeret, új borra: Berecz István kenyeret és bort, karácsonyra: id. Zsóry József kenyeret és bort.

Tisza-Oszlaron az úrvacsorához szükséges kenyérről és borról, mint a mult években, úgy a jelenben is a presbyterium tagjai gondoskodtak, ú. m.: Lükő József, Ládi István, Seres István, Csillik József, Kardos László, Kis Kálmán, Csillik Dávid, Kis Antal és Csiszár Béla lelkész 36 kor. értékben. A község »iskolai segély« czimen ez évben is 64 kor. adott s ez az összeg 1889. óta a község pénztárából folytonosan fizettetik. Csiszár Béla lelkész egy melléképület költségeinek fedezéséhez 114 kor. 30 fill. összeggel járult. Az egyház tagjai »Orgona-alap«-ra eddig 418 koronát ajánlottak meg.

Tisza-Palkonyán az úrasztala ellátására adományoztak: Kalóz Sámuel, H. Kalóz József, Varga János, Kardos Sándor, Szabó István, Kiss Károlyné kenyeret; az egyház szükségeinek fedezésére: Kalóz József 4 kor., özv. Pap Andrásné 2 kor. adományoztak.

Tisza-Szederkényben Isten dicsőségére Bódi János presbyter 100 koronát adományozott s a presbyterium tagjai az úrvacsorához szükséges kenyeret és bort adományozták; Beniczky Aladár az iskolák részére Európa térképét, a föld öt képét és a Harsch-féle természetrajzi ábrákat adományozta 30 kor. értékben.

Ónodon Isten dicsőségére adakoztak: néh. Koós Károly miskolczi lakos 100 koronát, özv. Kazicska Gézáné szül. Kökény Ida úrvacsorai kenyeret és bort, Bucsai István az újbori úrvacsorához bort.

Böcsön egyvalaki 2 kor., özv. Kovanecz Györgyné szül. Szögedi Juliánna a papszékre egy bársony-takarót készítettett és a bőjti úrvacsorához bort adott, Kozma János és neje a húsvéti és pünkösdi úrvacsorához kenyérre 4—4 koronát adtak, özv. Homolya Jánosné szül. Balla Mária újkenyéri úrvacsorához kenyérre 4 koronát adott, özv. Szabó Károlyné szül. Keső Emma úrnő újbori úrvacsorához bort és kenyérre 4 koronát adott, Hideg Dániel karácsonyi úrvacsorához bort, özv. Hideg Istvánné pedig kenyérre 4 kor. adott.

Vattán a presbyterium tagjai az úrasztalára felváltva kenyeret és bort adtak.

Harsányban Dianovszky Ede bérlő és birtokos a jelen évben is 10 m. fát adományozott az iskola részére. Tóth János a karácsonyi úrvacsorához 10 liter bort adott. Az egyházi szolgálmányok megváltására alapított tőkéhez kegyes adományokkal járultak: Dianovszky Ede 10 kor., dr. Asztalos Kálmán 6 kor., id. Csontó Jánosné, Csorba Mihály, ifj. Kis János, Ntiszt. Tóth Dániel esperes, Kurucz Juhász Péter, K. Juhász István, Juhász András 2—2 kor., egyvalaki 4 kor. 70 fillér, továbbá egyes gyülekezeti tagoktól befolyt: 4 hl. 34 l. tiszta búza, 20 hl. 15 l. gabona. Illyés János eltávozott lelkész úr az egyház hiveinél kint lévő hátralékokat az egyház részére hagyta, melyből eddig befolyt: 3 véka gabona, 2 véka árpa, 3 véka kukoricza és 6 korona 94 fillér pénz.

Kis-Győrben Dr. Kovács Gábor, miskolczi főgymn. igazgató, néhai édes anyja emlékére 40 kor. alapítványt tett, mely az egyház javára kamatozik; továbbá Dobay kir. közjegyző 6 kor., Bihari József 8 kor., Alencsik Jánosné (ág. ev.) 4 kor. és Faragó Eszter 4 korona. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: g. Csenge Andrásné 2 alkalommal, V. Bihari István, N. Barsi Istvánné, ifj. Bihari Gy. János, Gy. Barsi Sámuel, Fodor Gyula h.-lelkész és Bihari Sámuelné egy-egy alkalommal. Fodor Gyula h.-lelkész a másodtanítói lakáson tűzhely beállítására 12 kor. adott.

Geszten a község, mint az előző években, úgy ebben is tűzkárbiztosításra 36 kor. adott. Vályi Nagy János 2 kor., Cseh András 2 kor., id. Nyitrai István 2 kor., Dargai Gyula 1 kor. Cseh József az újbóri úrvacsorához bort, ezen és a többi alkalomra a presbyterium tagjai kenyeret adtak. Özv. Molnár Jánosné az úrasztalára egy bordó selyem kendőt 4 kor. értékben, Huszár Tóth Józsefné pedig egy fehér abroszt ajándékozott.

Sályban Farkas Károly községi bíró 4 kor., ngos Gorove János r. kath. földbirtokos úr 16 kor., az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Tóth József, Belány János, Édes Ábrahám lelkész, Fekete Istvánné, Ács József és Kocsis István; Simon Andrásné az úrasztalára egy kendőt ajándékozott 4 kor. értékben.

T.-Darócezon özv. Gál Józsefné 2 kor., Némethy István 4 kor., Haviár János r. kath. napszámos 2 kor., az úrasztalára kenyeret és bort adnak felváltva már évek óta: ngos Bottlik Lajos úr és ngos Halasy Józsefné szül. Szalay Lilla úrnő.

Felső-Ábrányban az iskola javára mélt. Majthényi Ádám úr 13 kor. 34 fill. adományozott.

Cserépfaluban Isten dicsőségére adakoztak: Kerékgyártó János 10 kor., Virág Istvánné Lukács Mária 4 kor., Kerékgyártó Jánosné Tóth Juliánna 2 kor., az úrasztalára egyes alkalomra: Mogyoróssy Imre bort, Mizser István, Tóth István, Mizser Péter, Hüvelyes István, Mizser András és Mizser István kenyeret adtak.

Zsérezen V. Pap Gábor 2 kor., Pap Borbála 2 kor., Kovács Teréz 1 kor., Kis Tóth Lajos 1 kor., a konfirmándus növendékek 7 kor. 50 fill. A cserépfalusi egyház egy kőből készült úrasztalát, Pap Borbála kenyeret és bort, Bo-

ros János kenyeret, Czecz András lelkész kenyeret és bort, K. Jakab Mihály bort adományoztak egyes alkalommal az úrvacsorához.

Noszvajon özv. Tassy Jánosné szül. Pintér Mária 200 kor. alapítványt tett az egyház javára, Magyar Pálné, Tassi Sándorné pedig 2—2 kor. adományoztak.

Andornakon a polgári község iskolafűtésre 40 kor., közmunkaváltság czimen 12 kor., ismétlő-iskolások tanításáért 10 kor., az egyház szükségére 10 koronát adományozott.

Egerben az »Egyházi Aranykönyvbe« bejegyezték neveiket: az egri prot. temetkezési társulat 20 kor., özv. Gyulai Pálné 10 kor., Petyko András 2 kor., Kosztolányi Dezsőné 20 fill., Kosztolányi Mariska 20 fill., Fekete János és neje 5 kor., Schuszter Miksa és neje 4 kor., Zsivora György 10 kor., Zsivora Elvira 10 kor., Burus Valéria 10 kor., Deák Irén 10 kor., Kosztolányi Miklós 4 kor., Erdélyi Dániel 2 kor., Okos Gyula 2 kor., Kassay Jenő 2 kor., Mikola Anna 2 kor., Izsák Gyula 1 kor., Kolosy Lajos 1 kor. Zsivora Sámuel az úrvacsorai jegyek beszerzésére tett alapítványát ez éven is 10 koronával növelte. Az árva- és szegényalap növekedett Csik Imréné 8 kor. adományával. Farkas Lajosné alapítványa növekedett 6 kor. 80 fill. adománnyal. Egyházi közczélokra adakoztak: Özv. Gyulai Pálné 20 kor., Dabinson Vilma 59 kor. 20 fill., Lipcsey Péter 20 kor., Jecs Alajosné a templomalapra 4 kor. Az úrvacsorához szükséges kenyeret és bort a következők adták: Csik Imréné, Farkas Lajosné, özv. Gyulai Pálné, Hegedűs Gyula, Horváth Lajosné, Lipcsey Péter, Varók László. Az árvák és szegények karácsonyi felségelésére adakoztak: Özv. Gyulai Pálné 26 kor. 60 fill., Lipcsey Péter 12 kor., Burus Józsefné 6 kor., Csik Imréné 4 kor., Kovács Károlyné 4 kor., Zsivora Sámuelné 4 kor., Farkas Lajosné 4 kor., dr. Philipp Ödön 4 kor., Fay György 4 kor., Hellebront Béla, özv. Szolcsányiné, Ocsenás Márton, Czérna Jakabné, Orosz Kálmánné, Farkas Kálmán, Magyarné Lakatos Mária, Tahy Mártonné, dr., Cserey Adolfné, Egri nyomdarészvénytársaság, Isaák Gyula, Mátray Sándorné, özv. Greiner Ottilia, Beniczki Etel, Bajczer Miklós, Billicz Viktor, Tanko Istvánné, Tóth Ágoston, Pfeiffer Albin, Kri-vos Árpád, Mecséry József, György Jánosné, Kiss Ernő,

Kosztolányi Miklós, Pogonyi Sándor, Bohati Józsefné, Fischer Lajos, Deák Mihály 2—2 kor., Dobó Zoltánné 2 kor. 40 fill., Juhász Antalné 3 kor., dr. Ludányi Béla, N. L., Müller Gyuláné, König Ferenczné, Jecs Lajos, Alexovics Sándor, Erdélyi Jánosné, Katona István, Messmer Károlyné, Klimsa Emánuelné, Suri Nagy Sándorné, Sztankóné, Berzi László, Harsányi Jánosné, Fekete János, Fischer Lipót, Keresztyéni Imréné, Nánássy Imre, Jeszenszky Béla, Eckhardt János, Tóth Miklósné, Szováthy Istvánné, Oláh Lajos, Oszváth Gyula, N. N., X. Y., Böszörményi Sándorné, Szarvas Lajos, Petyko Pál, Tomori István, Eörsi Endréné, dr. Udvardy László, Csanády Ákoska, Gönczi Károly, Csányi Bálint, Bernáth Gyula, Orosz Ernő, Johannidesz Ernő, Fekete Árpád, dr. Hibaj György, Vaszlóvszky Ágostonné, Köllner gyógyszertár, Farcádi László, Moszmayer Frigyesné 1—1 kor., Gál Ferenczné 1 kor. 20 fill., Szathmáry József 40 fill., Záboly Gyuláné, Reinwald Sándorné, Záboly Józsefné, Markasóli, özv. Rika Mátyásné, Petrinka Jánosné, Szabó Jenőné 60—60 fill., Okos Benőné, özv. Péter Mihályné 50—50 fill., Gazdik Ferenczné, N. N., Tamási János, Pintér Józsefné, Szilágyi Zsigmond, Gál Lajosné, N. N., Schmiedlné, Kun Géza, Ambrúzs Tamás 40—40 fill., Horváth Lajosné, Kun Gézáné 20—20 fill., N. N. 14 fill., özv. Frank Gusztávné, Vajda Ilona, Kun Gézáné, Koncz Lajos ruhaneműeket, Károlyi Károly czég 100 drb irkát.

3. Ezen esperesi jelentés nyomán

méltó kegyelettel adózik közgyűlésünk néhai Édes Vincze, volt t. tarjáni lelkészársunk emlékének, ki 37 évre terjedő lelkészkedése alatt úgy tudományos készültsége, mint evangéliumi buzgósága által nemcsak egyházközsége, de egész egyházmegyénk osztatlan szeretetét, tiszteletét kiérdemelte; s annak, kit a közelismerés egykor a tisztos tanácsbirói állással tüntetett ki, most haló poraiban azzal kívánja emléket köztünk marandóvá tenni, hogy nevét jegyzőkönyvében örökíti meg.

4. Nagy Ignác, tanácsbíró, napirend előtt kérvén szót, azon alkalmából, hogy szeretve tisztelt főpásztorunk, főt. és

mélt. Kun Bertalan püspök úr, miskolci papságának, tehát egyházmegyénk kebelében való lelkeszkedésének 50-ik évfordulóját éppen a tegnapi napon töltötte be, azon indítványát terjeszti közgyűlésünk elé, hogy egyfelől e nevezetes nap feletti örömnünknek jegyzőkönyvünkben adjunk kifejezést, másfelől az országosan tisztelt főpap iránt érzett szeretetünket és hódolatunkat táviratilag hozzuk tudomására.

Közgyűlésünk egész lelkesedéssel teszi magáévá ezen indítványt; s midőn szeretett püspökünk közhasznú tevékenységének az isteni kegyelem által csak igen keveseknek és csak nagy ritkán engedett ezen örvendetes évfordulóját ünnepi érzések közt igtatja jegyzőkönyvébe, tiszteletteljes üdvözlésének távirati úton való közlésével a jegyzői kart bizza meg.

5. Tanítókul megerősítettek:

N.-Bikkre: Kuki Ferencz és Szőke Kornélia, ez utóbbi azon feltétel mellett, hogy két év alatt tanítói oklevelet szerez; Andornakra: Deáki Gyula; M.-Keresztesre: Csatáry János; Diós-Győrbe: Nagy Kálmán; Cserépfaluba: Papp Zoltán; M.-Csáthra: Kala Barna; Tisza-Nánára: Bévárdy József.

6. Minthogy Csatáry János m.-keresztesi, Papp Zoltán cserépfalusi és Nagy Kálmán diós-győri tanítók még felesketve nem voltak:

az egyházmegye színe előtt a hivatalos esküt leteszik.

7. Olvastatnak nyéki társegyházunknak iskolai épületek vételére vonatkozó iratai, az e tárgyban az elnökség által kirendelt küldöttség jelentése kapcsán.

A Molnár Pál és nejével kötni szándékolt szerződést az egyházmegyei közgyűlés nem hagyja jóvá, s utasítja a nyéki társegyház előljáróságát, hogy a Wawrik Béla gondnokolt birtokában s tulajdonában levő nyéki ház és belseg megvétele tárgyában tegye meg a szükséges lépéseket, gon-

doskodván arról, hogy a kötendő szerződés szabályos és tkkönyvileg átirható alakban állíttassék ki, és hogy a vételár helyesen fizetessék ki. — Már ezuttal megadatik az engedély arra, hogy ezen megveendő ingatlan 900 □-ölnyi beépíttelen része eladassék.

Ezen végzésünk azon kérelem kapcsán rendeltetik a főt. egyházkerületi közgyűlés elé felterjesztetni, hogy méltóztassék az elnökséget felhatalmazni arra, miszerint e tárgyban kötendő szerződéseket beterjesztésük után a megerősítési záradékkal ellátni kegyeskedjék.

8. Mult évi őszi közgyűlésünk 12. jegyzőkönyvi határozata értelmében a feloszlott özv.-árva gyámügyi tőkéből rendszeresített egyházmegyei alapítványi helyek betöltési joga az egyházmegyei közgyűlés jogkörébe tartozván: elnöklő esperesünk jelenti, hogy a miskolci leánynövelde részére tett alapítványi helyre Bódogh Tamás emődi lelkész folyamodott Margit nevű leánya érdekében; a sárospataki főiskola tápintézete részére alapított ingyenes helyre pedig Somody János bábai lelkész József nevű VII. gymn. oszt. tanuló fiát kéri felvétetni.

Közgyűlésünk a folyamodók kérelmének helyt adva, az említett alapítványi helyeket a következő iskolai évre Bódogh Tamás Margit nevű leánya, illetve Somody János József nevű fia részére adományozza.

9. Lőrinczfalvi egyházunk mult évi őszi közgyűlésünk 13. sz. határozata folytán a templomépítésre már összegyűlt, de kölcsön adott pénzei behajtása tárgyában beterjeszti jelentését, mely szerint a templomépítési alapból az egyház által már elköltött 300 frt még visszafizetve nincs; a templom építésére az egyház által megajánlott 600 frt kivetési és beszédési módját maguk közt megállapítani nem tudják, a kölcsönkért kint lévő 3600 frt beszédése tárgyában pedig még erélyesebb lépéseket nem tettek.

Egyházmegyei közgyűlésünk mindhárom tárgyban fentartja eddig hozott s az egyházzal közölt határozatait. Arra való tekintettel pedig, hogy a lőrinczfalvi egyház a kivetési kulcsot megállapítani

nem tudja s a szükséges és célravezető intézkedéseket pedig mindeddig elvégezni nem igyekezett: Pappszász Lajos és Kerekes József tanácsbíró urakból álló küldöttséget kéri fel azon megbizatással, hogy a lőrinczfalvi egyház kérdéses ügyeinek végleges megoldása tárgyában, a helyszínén szerzett tapasztalataik alapján, őszi közgyűlésünk elé véleményes előterjesztést adjanak be.

10. Mult évi őszi közgyűlésünk 14. sz. jegyzőkönyvi határozatával a mező-keresztesi egyház előjárósága oda utasított, hogy a Bródy József-féle 500 ftos alapítványból elköltött 200 ftot felelősség terhe mellett térítse vissza s annak idején az egyházlátogatási küldöttség előtt számoljon el vele.

Ezen elköltött 200 ft — az egyházlátogatási jegyzőkönyv tanúsága szerint — helyrepótoltatott, mely körülmény tudomásul vétetik.

11. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 15. sz. határozata utasítja az Eger-Lövőre menő egyházlátogatási küldöttséget, hogy szerezzen meggyőződést arra nézve, vajjon az elköltött orgona-alap visszatérítésére a kellő lépések megtétettek-e? Egyszersmind a többi alapítványokat és magtári tőkéket vegye számba.

Az egyházlátogatási küldöttség erre nézve jelenti, hogy a Soósné-féle 1200 kor. orgona-alapból 896 kor. 23 fillér már befizettetett, a még künn lévő hátralékos összeg pedig behajtás alatt áll, s f. év szeptember hó 1-ig be fog szedetni. Az alapítványi és magtári tőkék a hiveknél részint kötvényeken, részint váltókon vannak elhelyezve; ezen kötvények és váltók egyenként megvizsgáltattak és rendben találtattak.

Ezen jelentés tudomásul szolgál; egyben utasítatik az e-lövői egyház előjárósága, hogy az orgona-alapot illető hátralékok beszédésének eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

12. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 17. sz. határozata értelmében utasított az egyházlátogatási küldöttség, hogy a geszti egyházban szerezzen meggyőződést arra nézve, vajjon a hátralékos illeték-egyenérték és tanítói nyugdíjhátralék, valamint a 15 kros nyugdíjpótlék beszédett-e?

Az egyházlátogatási küldöttség jelenti, hogy mindezen hátralékos tartozások behajtás alatt állanak.

Ezen jelentés tudomásul szolgál; egyben az egyház előljárósága utasítatik, hogy a befizetés eredményéről szóló jelentését őszi közgyűlésünkre adja be.

13. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyvének 21. sz. határozatában az egyházmegyei ügyész arra hivatott fel, hogy az ónodi egyház által reábizott követelések behajtásáról szóló részletes számadását jelen közgyűlésünkre terjeszsze be.

Egyházmegyei ügyész jelenti, hogy az ónodi egyház részéről nyert megbízatások legnagyobb részének eleget tett; de mivel ezen megbízatások egy része a nevezett egyház túlszigázott követelései miatt az ő jogi felfogása szerint nem teljesíthető, azon kérelmét terjeszti elő, hogy a birtokában levő iratoknak az ónodi egyház küldöttei számára való kézhez szolgáltatása és a végleges leszámolás megejtése végett kegyeskedjék az egyházmegye egy bizonyos határidő kitűzésével egy bizottságot kinevezni.

Egyházmegyei ügyész ezen kérelme folytán közgyűlésünk esperes urat és Mikuleczky István tanácsbíró t bizza meg a szóban forgó dolog elintézésével.

14. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 23. sz. határozata értelmében az aranyosi egyház előljárósága arra köteleztetett, hogy a már több évről kint levő 15 kros nyugdíjpótlékot hajtassa be és rendeltetési helyére szolgáltatassa be; egyszersmind eljárásának eredményéről jelen gyűlésünkre jelentést tegyen.

Nevezett egyházi előljáróság ezen meghagyásnak eleget nem tevén

felelősség terhe alatt újból szigorúan utasítatik, hogy az említett hátralékot hajtassa be s eljárásáról őszi közgyűlésünknek jelentést tegyen.

15. Olvastatik a szirmai egyház tanácsának múlt évi őszi közgyűlésünk 26. számú határozata folytán beterjesztett jelentése, mely szerint a lelkészlak és az istálló építése egyidőben történt, az azokra vonatkozó számadásokat az építés befejeztekor az egyháztanács és egyházi közgyűlés felülvizsgálta, rendben találta, a

felmentvényt megadta, s az ügy az egyházmegyei közgyűlés által is annak idején helyeslőleg tudomásul vétetett. Az istálló építése a lelkészlak házilag történt felépítése folytán megtakarított pénzen eszközöltetett. Az eleve építésre szánt összegnél többel nem költetett. A mi pedig az egyház adósságait s kintlévőségeit illeti: a kintlevő tőkék fedezik az adósság kamatait s a tőkefaraadásra szükséges összeget, úgy hogy pár év alatt az adósság teljesen kifizetve lesz s az egyház még tekintélyes tőke felett fog rendelkezni. Az építési célokra kivetett összegek behajtása pedig folyamatban van.

Ezen jelentést az egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi s utasítja a szirmai egyház tanácsát, hogy a most meglevő tőkepénzt, mint ilyet kezelje ezentúl s arról az egyházlátogatás alkalmával számadást terjeszzen elő.

16. Ugyanazon közgyűlés 44. pontja értelmében az aranyosi egyház arra utasított, hogy az általa eszközölt kivetési összegre nézve, a kivetési részleteket évenként pontosan behajtassa s azokat az építkezésig a konventtől nyert segélyből még fennmaradt 500 frttal együtt biztos letétbe helyezve kamatoztassa, s ez összegekről az évenkénti egyházlátogatási küldöttség előtt pontosan számoljon el.

Erre nézve az egyházlátogatási küldöttség jelenti, hogy az aranyosi egyház előjárósága a meghagyás szerint járt el.

Ezen jelentés tudomásul vétetik.

17. Ugyanazon közgyűlésnek 30. sz. határozata szerint a tiszta-keszli egyházba Bodolay István és Sturmán György tanácsbírák küldettek ki, hogy az egyház által a tanítóknak minden tanköteles gyermek után az egyházi pénztárból 3 frt összeg kifizetését megállapító szerződést, mely a hitközség anyagi romlására vezet, kiegyenlíteni, illetőleg megszüntetni igyekezzenek.

A küldöttek beérkezett jelentése szerint, az egyház a tanítók közös beleegyezésével, a sérelmes szerződéses viszony hatályon kívül helyeztetett s a tandíj-fizetés újból a régi alapra fektettetett.

Ezen jelentés tudomásul vétetik.

18. A mező-csáthi egyházközség Kalas Barna volt geleji tanítót a megüresedett 4-ik tanítói állásra megválasztván, —

minthogy eddig azon az állomáson nő-tanító volt alkalmazva — ennek jövedelmét és kötelességeit feltüntető díjlevél mellé a következő pontokat igtatja jegyzőkönyvbe:

Lakpénz czimen nem 160, hanem 200 koronát fizet a mező-csáthi egyház.

Tanítani az I. vegyes osztályban köteles, de fenntartja magának az egyháztanács azt a jogot, hogy nevezett tanítót más osztálynak, vagy osztályoknak a vezetésével is megbizhatja.

Kötelességei közé sorozza, hogy a kántor-tanítók akadályoztatása esetén ezeket helyettesíteni tartozik.

Közgyűlésünk a mező-csáthi egyháznak ezen tanítói állásra vonatkozó megállapodását jóváhagyja és megerősíti.

19. Olvastatott a segélyosztó-bizottság 1899. november 22-én tartott ülésének jegyzőkönyve, mely szerint az a kezeihez jutott segélyösszegekről következőleg számolt el:

I. Bevétel.

1. Államsegélyből	300	frt	—	kr.
2. Baldácsy-alapból	345	»	—	»
3. Tolcsvay Nagy Gedeon-féle alapból .	150	»	—	»
4. Hollandi tárból	80	»	—	»
5. Szűkői tárból	40	»	—	»
6. Szegény hivatalnokok részére begyűlt összegeből	5	»	35	»
Összesen	920	frt	35	kr.

II. Kiadás.

1. Az *államsegélyből* nyert összeg az egyházmegyei segélypénztárba tétetett . . . . . 300 frt

2. A Baldácsy-alapból :

- a) Ágoston Sándor és gyermekei részére, azzal a megjegyzéssel, hogy 66 frt annak adassék ki, a ki jelenleg az árvákat gondozza, 34 frt pedig magának Ágoston Sándornak . . . 100 frt
- b) Özv. Végh Györgynének . . . . . 26 »
- c) Papp Mihály árváinak . . . . . 20 »

d) Özv. Futó Sámuelnének	26	frt
e) Özv. Sáray Sándornének	36	»
f) Özv. Kaszonyi Endrénének	26	»
g) Özv. Izsák Mózesnének	26	»
h) Nyilas Zsuzsánnának	10	»
i) Özv. Pósa Mihálynének	10	»
j) A harsányi egyháznak	50	»
k) Tóth Imre tanítónak	15	»
	<u>Összesen . .</u>	345

3. Tolcsvay Nagy Gedeon-féle alapból:

a) Özv. Petyke Mihálynének	10	frt
b) Özv. Asztalos Ferencznének	50	»
c) A heő-csabai egyháznak	40	»
d) Szegény gyermekek tankönyvére	30	»
e) Filep József tanítónak	20	»
	<u>Összesen . .</u>	150

4. A Hollandi tárból:

a) Az egri egyháznak vallás- és énektanításért .	50	frt
b) Özv. Apostol Józsefnének	30	»
	<u>Összesen . .</u>	80

5. A Szükösi tárból:

a) Özv. Takaró Gáspárnének	15	frt
b) Özv. Czövek Istvánnének	15	»
c) Özv. Oláh Istvánnének	10	»
	<u>Összesen . .</u>	40

6. A szegény hivatalnokok részére begyűlt összegből:

Özv. Szabó Józsefnének	5	frt 35
----------------------------------	---	--------

Ezen számadást egyházmegyei közgyűlésünk helyben hagyja.

20. Az 1899. szept. 25-én tartott egyházkerületi tanügyi bizottság felhívja az egyházmegyénk tanügyi bizottságait, hogy adjanak véleményt a következő kérdésekre: 1. A magyar nyelvtan olvasó-, vagy kézi könyvből taníttassék-e? 2. A számtan kézi könyvből taníttassék-e, vagy elég legyen, ha a tanító ke-

zében lesz egy számtani könyv? Ezen kérdésekre az egyház-megyei tanügyi bizottság a következő véleményét terjeszti be:

»Népiskolának nem feladata nyelvtant tanulni, hanem csak nyelvet, vagyis helyesen beszélni, olvasni és írni, a gondolatokat mennél szabatosabban kifejezni; ezt a célt azonban a nyelvtani kézi könyv épen nem segíti elő. A nyelvtani kézi könyv telve van száraz szabályokkal, melyeket beemléztethet ugyan a tanító, de az értelmi fejlettségnek alacsony fokán álló népiskolai tanuló teljesen meg nem ért s épen azért vajmi ritkán tudja azokat helyesen alkalmazni. Ezen szabályoknak, (melyek közül sok a beszédben nem is alkalmaztatik vagy használtatik s e szerint feleslegesnek mondható) kézi könyvből való tanítása felemészti a nyelvoktatásra, az olvasás gyakorlására szánt időt; lélekölő munka mind a tanítóra, mind a tanítványra nézve s egyáltalában nem sok haszonnal kecsegtet.

A nyelvtan tulajdonképen maga a tanító legyen, a ki a magyar nyelv törvényeinek s szabályainak tanítását már az I-ső osztályban beszéd- és értelemgyakorlatok alapján a tiszta hangoztatással kezdje meg, s ezen az alapon haladjon tovább, úgy hogy a nyelvtan tanításának legfőbb eszköze az *olvasó-könyv* legyen; még pedig egy olyan olvasó-könyv, melyben az egyes olvasmányok úgy legyenek összeállítva, hogy a magyar nyelv tanítására helyes és megfelelő gyakorlatok a magyar nyelvnek a tananyag szerinti begyakorlására kijelölve, feltalálhatók legyenek, mert a jelenleg használatban levő olvasó könyvnek e tekintetben épen az a főhibája, hogy az egyes olvasmányokban a kijelölt nyelvalkozatokra kevés példa található. Addig pedig, míg egy ily megfelelő olvasó-könyv szerkesztetnék, egy nyelvtani példatár (minden szabályok nélkül), — melyben a tanító által megmagyarázott szabályokra az alkalmas példák és feladványok feltalálhatók — fontos segédeszközül szolgálhat.

A magyar nyelv egyáltalában nem kézi könyvből, hanem olvasó-könyv alapján tanítandó, mely foglalkozás a mellett, hogy mind a tanítóra, mind a tanítványra nézve kellemesebb s könnyebb, okvetlenül biztosabb eredménnyel jár.

Azon második kérdésre, hogy a számtan kézi könyvből taníttassék-e? általános vélemény az, hogy még kevésbbé, mint a nyelvtan.

A népiskolában nem számtant, hanem számolni kell tanítani, még pedig nem könyvből, hanem fejből s táblán, sok gyakorlással.

Osztott iskolában az élő példatár maga a tanító; osztatlan iskolában azonban a tanítónak nem jutván elég ideje arra, hogy tanítványait a mindennapi életben előfordulható számolási viszonyokkal s azok különféleségével nagy mennyiségű példáknak az iskolákban történő begyakorlása által kellőleg megismertethesse, szükséges, hogy a gyermek kezében legyen egy jól kidolgozott példatár, melyből úgy az iskolában csendes foglalkozásul kihagyott példákat, mint odahaza a kimutatott feladványokat kidolgozhassa.

Czélszerű volna a fali olvasó-táblák mintájára készíteni *számtani táblákat*, melyek könnyen érthető s egyszerű szám-példákat tartalmaznának. Ezek minden számtani kézi könyvnél többet érnének, mert a tanító ezen táblákat kiakasztaná a falra s egy pár szóval megadva az utasítást, minden gyermek tisztába lenne teendőjével.«

A tanügyi bizottság ezen véleményes jelentését közgyűlésünk egész terjedelmében magáévá teszi és azt az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz felterjeszti.

21. A nagymihályi lelkészlakon az 1899. év november 4-ik napján betöréses lopás követtetett el, a midőn a lelkész tulajdonát képező több értékes tárgyon kívül a nagymihályi egyház tulajdonát képező, egy 1720-ban készült ezüst úrasztali poharat és egy 1742. évben készült kenyérosztó ezüst tányért is elloptak. — Bár az egyház a politikai hatóságokat értesítvén, mindent megtett a hiányzó úrasztali készletek megkeresésére: sajnos, az mindezideig eredményre nem vezetett; sőt az ismeretlen tettes ellen folyamatba tett fenyítő eljárás a miskolci kir. törvényszék határozata által megszüntettetett:

épen azért egyházmegyei közgyűlésünk azon kéréssel keresi meg a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy ezen úrasztali készleteknek az egyház leltárából való törlését rendelje el.

22. A heő-szalontai egyház 2 új harang beszerzési költségét a hivekre 1900., 1901., 1902. és 1903. évekre kivetett

1000 kor. összegből akarja fedezni, melyet vagyona való tekintet nélkül párok után vet ki; úgy hogy az özvegyek s vegyes párok fél összeget fizetnek.

Ezen az egyházi közgyűlés által is elfogadott kivetés megerősítették s a határozat egész terjedelmében való végrehajtására a heő-szalontai egyház feljogosítottatik.

23. Olvastatik Fűrj Lajos nyugalmazott tanító kérvénye, melyben arra kéri egyházmegyénket, hogy részére az egyházkerületi özv.-árvatárból esedékessé vált évi járulékot eszközölje ki.

Mínthogy Fűrj Lajos nyugalmazott tanítónak ezen kérelme jogos és méltányos, közgyűlésünk tisztelettel terjeszti azt a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés elé azzal, hogy özv.-árvatári járuléka kérelmezőt a folyó 1900/901. egyházi évtől kezdve illeti meg.

24. A tiszá-szederkényi egyház az 1900. év február hó 4-ik napján tartott közgyűlésében az egyház saját tulajdonát képező szántóföld mívelése tárgyában olyan szabályrendeletet alkotott, mely szerint az egyházi földek egyharmadrészét az igával bíró gazdák — igájuk számaránya szerint — szántani, vetni s arról a termést behordani, a gyalogos hivek pedig a termény learatását végezni kötelesek. Ha pedig valaki a reá rótt köteleltséget nem teljesitené, úgy munkaváltság czímen az igával bírók esetenként 4 koronát, a férfi gyalogosok 3 koronát, az özvegynök pedig 1 kor. 50 fillért tartoznak fizetni.

A szederkényi egyháznak saját belügyére vonatkozó ezen szabályrendeletét egyházmegyei közgyűlésünk megerősíti; s egyszersmind elvül mondja ki, hogy ezentúl az egyházaknak minden olynemű újabb intézkedései, melyek a hivekre bizonyos tekintetben terheket rónak, s ha azok a terhek állandó természetűek, jóvánhagyás és megerősítés végett az egyházmegyékhez mindenkor felterjesztendők.

25. A heő-papíi egyház megrongált tornya, az iskolás gyermekek létszámának meg nem felelő fiiskolája, fitanító lakása

megújítását s egyházi épületei jókarba hozását templomi közgyűlésen elhatározván, ez alkalommal a szükséges összeg kivetésére részben párbér szerinti, részben birtokaránylagos kivetési kulcsot állapított meg, felhatalmazván a presbyteriumot, hogy az egyházmegye jóváhagyása után a költségvetést készíttesse meg, alkalmas építkezési vállalkozóval lépjen végérvényes szerződésre, s az építkezési költséget a kivetés befolyásáig az egyházkerület-től kölcsön által fedezze. — Ezen határozat egészben való megerősítését kéri.

Közgyűlésünk a méltányosnak talált kivetést megerősíti, s az egyházi közgyűlés felhatalmazása szerinti módozatok pontos betartása mellett, az építkezés megejtésére presbyteriumot utasítja.

26. Ugyancsak a heő-papii egyház több tagja az elhatározott templomtorony s fiiskola építés alkalmából a templomi székek rendezését kérelmezi, mivel e részben a jelenlegi állapot állandó surlódást idéz elő.

Mihelyt az egyház által elhatározott s jelen gyűlésünkön felsőbbségileg is jóváhagyott építkezések befejeztek, az egyháztanács azt jelző értesítése után a templomi székek rendezésére egyházmegyei közgyűlésünk szívesen megígéri közreműködését s annak foganatosítására egy küldöttséget rendel ki.

27. A mező-keresztesi egyház jelenti, hogy egyik parochiáján új istállót épített, s hogy az erre szükséges engedélyért közgyűlésünkhöz azért nem folyamodott, mert az építés szükségessége oly időben állt be s oly gyorsan volt végrehajtandó, hogy gyűlés hiányában engedélyt ki sem eszközölhetett volna.

A már végrehajtott építkezés s e czélból tett intézkedések tudomásul vétetnek s jóváhagyatnak. Ezúttal azonban ismételen hangsulyoztatik azon elv, hogy felsőbb jóváhagyás nélkül az egyházak építkezési munkálatokat nem végezhetnek.

28. Olvastatik a mező-keresztesi egyház tanácsának és közgyűlésének azon határozata, mely szerint iskolái felszaporodott kiadásait részben úgy óhajtja fedezni, hogy az eddigi 3 frt 42 kr.

évi tandíjat évi 4 fírtra emelné, a többi szükségletet pedig adóalapon a hivekre kivetett egyházi adó utján szerezné be.

Az egyházmegyei közgyűlés azon elvből indul ki, hogy az elemi oktatás lehetőleg olcsóvá, esetleg ingyenessé volna teendő, s azért, de más egyházipolitikai tekinteteből is a tanpénz emelését nem engedélyezi, sőt azt tanácsolja, hogy a tanpénzt az egyház, a mennyire csak lehet, szállítsa le; iskolája kiadásait adóalapon eszközlendő kivetés utján szerezzze be.

29. A kis-győri egyház II-od tanítói lakása vételárának az egyházkerülettől felvett összege s melléképületei előállítási szükséglete kiegyenlítését, mi 2000 koronára rúg, közgyűlésileg kivetés utján határozta az 1900. év folyamán beszédetni. A kivetési kulcsot, mi páronként 5 koronában s egy állami adó alapján való 12%-os ideiglenes egyházi adó kivetésében áll, megerősíteni kéri.

Közgyűlésünk a helyesen felsorolt kivetésnek helyt ad, s a kivetési kulcsot megerősíti.

30. Fekete Gyula böcsi lelkész az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökéhez intézett levelében magát az iskolalátogatás kötelezettsége alól felmentetni kéri.

Miután a folyamodó, körlátogatói teendőit eddig már nagy mérvben leróta: kérelmének hely adatik; helyébe Tóth Béla harsányi lelkész bizatik meg Baksa Lajos tanítóval a felső-miskolci járás iskoláinak a látogatásával; ugyancsak Kenyeresy Károly geleji lelkész Tóth Elek tanítóval pedig az alsó-miskolci járás körlátogatóságával bizatnak meg.

31. Kovács Károly egri lelkész azt kérelmezi, hogy közgyűlésünk a főtiszt. egyházkerületnél eszközölje ki 300 koronás évi segélyének 1000 koronára való felemelését.

Kovács Károly lelkész, a folyamodványában előadott s egyházunkban közismeretű tények szerint, Egerben oly helyzetben van, hogy eddigi

csekély jövedelméből magát állásához mérten fel-
tartani képtelen. Ezért s mert egyházunk jól fel-
fogott érdekében mindenekfelett szükséges az, hogy
Egerben rendes lelkész lakják s mert ezen állás
eddig jövedelme a lelkész tisztességes megélhe-
tését nem biztosítja, szerfelett megnövekedett teen-
dői pedig csaknem ellenszolgáltatás nélkül marad-
nak: közgyűlésünk egyhangulag elhatározza, hogy
a kérelem a főt. egyházkerület elé, a legmelegebb
pártolással terjesztessék fel, teljesítés végett.

32. A május hó 16-án tartandó tavaszi egyházkerületi
közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében kiküldetnek:

az elnökség mellett: Maklár Károly, Sólyom
Gyula, Bodolay István egyházi; Pappszász Lajos,
Mikuleczky István és Sturmán György, világi ta-
nácsbírák.

33. Nagy Lajos segédlelkészül

Poroszlóra rendeltetik.

34. Olvastatott az egyházmegyei számvevőség 1900. ápril
18-án Miskolczon tartott ülésének jelentése, a megejtett pénztári
vizsgálatról.

Pénzállomány 1900. április 18-án:

I. Egyházkerületet és egyházmegyét illető pénztár:

Bevétel	3450 frt 70 kr.
Kiadás	3450 » 70 »
Maradvány	— frt — kr.

II. Özv.-, árva- és szükösi-tárt illető pénztár:

Bevétel	2277 frt 06 kr.
Kiadás	2007 » 00 »
Maradvány	207 frt 06 kr.

III. Egyházmegyei közigazgatási pénztár:

Bevétel	5451 frt 09 kr.
Kiadás	5433 » 53 »
Maradvány	17 frt 56 kr.

IV. Gyűléstartási alap:

Bevétel	510 frt 50 kr.
Kiadás	510 » 50 »

Maradvány . . — frt — kr.

V. Az egyházmegyei pénztárak állása 1899. év végén:

Egyházmegyei közigazgatási pénztár .	3720 frt 06 kr.
Édes Albert-féle alapítvány	1708 » 59 »
Gyűléstartási alap	3994 » 66 »
Egyházmegyei segélypénztár	5556 » 34 »
Gyámtár alap	2523 » 13 »

Összesen 17502 frt 78 kr.

Az 1900. évi költségelőirányzat:

Bevétel	440 frt 13 kr.
Kiadás	293 » — »

Mutatkozó maradvány . 147 frt 13 kr.

Az ekként kimutatott 17502 frt 78 krt kitevő vagyont kötvényeken, miskolci hitelintézeti és mező-keresztési takarékpénztári betétkönyveken van elhelyezve s egy 100 frt névértékű miskolci takarékegyleti részvényből áll.

Egyházmegyei számvevőség a pontosan elkészített számadásokat megvizsgálta, a vonatkozó igazoló okmányokat, betétkönyveket, kötvényeket átnézte, azokat egyezőknek s rendben levőknek találván, Nagy Ignác e. m. pénztárnok részére a felülvizsgált számadásokban foglalt tételek tekintetében a felmentvény megadását ajánlja.

Közgyűlésünk a számvevőség jelentése alapján Nagy Ignác e. m. pénztárnok részére az 1899. évi számadások tekintetében teljes elismerése mellett, a javasolt felmentvényt megadja s az 1900. évi költségelőirányzatot jóváhagyja.

35. A Tóth Dániel esperes, könyvtárnok által benyújtott 1899. évi könyvtári számadás állása, ugyanazon számvevőségi jelentés szerint:

Bevétel	65 frt 15 kr.
Kiadás	41 » 28 »

Maradvány . . 23 frt 87 kr.

Tudomásul véve, Tóth Dániel esperes s egyházmegyei könyvtárnok az 1899. évi számadások tekintetében a felelősség terhe alól felmentetik.

36. Ez alkalommal számvevőség indítványozza, hogy tekintettel az esperesi és pénztárnoki hivatalnál megszorodott teendőkre, azok vezetői 200—200 korona évi tiszteletdíjban részesüljenek ez évtől kezdődőleg; mit a felesleggel záródó költségelőirányzat is megenged.

Közgyűlésünk méltányolva az esperes és pénztárnok odaadó munkálkodását egyházmegyénk érdekében, elismerése kifejezéseként a számvevőség indítványát egészben elfogadja.

37. Olvastatott Nagy Ignác e. m. pénztárnok ezen tisztességéről való lemondása.

Közgyűlésünk Nagy Ignác tanácsbíró pénztárnok lemondását egyhangú bizalom-nyilvánítása s minden tekintetben kifogástalan működése teljes méltatása mellett, el nem fogadja s az egyházmegyei pénztárnoki állás további vitelére felkéri.

Az őszinte közbizalom nyilvánítása folytán Nagy Ignác tanácsbíró, lemondását visszavonja.

38. Az alsó-borsodi ev. ref. tanító-egylet felterjesztését, mely a magyar ev. ref. tanítók országos egyesületének Miskolczon, folyó éven tartandó közgyűléséhez az egyházmegye erkölcsi és anyagi támogatását kéri,

közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul s az egyházmegyei tanító-egylet meghívását felekezeti s tanügyi szempontból kellően méltányolva, helyesli; anyagi támogatása jeléül az e. m. segélypénztárból 200 koronát utalványoz ki; a gyűlésen leendő képviseltetésre pedig az elnökségen kívül Maklár Károly, Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Molnár Bertalan, Mikuleczky István és Fodor Pál tanácsbírákat kéri fel s küldi ki.

39. A ládházi egyház egyik adósától, árverésen, kényszerűségből vett s a ládházi 230. sz. tjkvben irt ingatlanát 300 kor.

vételárért Ökrös Sándor és nejének nyereséggel eladván: a szerződés jóváhagyását kéri.

Ezen szerződés jóváhagyatván, megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés elé felterjesztetik.

40. Elnöklő esperes úr jelenti, hogy a sályi egyház részére, a tavaszi gyűlés költségeinek fedezésére a presbyterium határozata alapján az egyházmegyei pénztárból 300 frt kölcsönt utalványozott.

Esperes úr ezen eljárása jóváhagyólag véte-tik tudomásul.

41. A mező-csáthi járás egyházlátogatási jegyzőkönyve nyomán arról értesül közgyűlésünk, hogy Gelejen a Kovács József-féle 800 korona értékű hagyományból a Kovács Ferenczet terhelő 400 korona, melynek behajtására egyházmegyei ügyészünk is lépéseket tett: még mindig nem fizettetett be.

Erre nézve egyházmegyei ügyész úr jelenti, hogy ezen alapítványi összeg behajtását azon körülmény akadályozza, mert az örökösök a hagyatékot végrendelet kihirdetése nélkül örökölteték magukra s ezen alapítványra vonatkozó végrendelet nem került a hatóság elé.

Ezen jelentés folytán, felhivatik a geleji egyházi előljáróság, hogy 30 nap alatt adjon felvilágosítást arra nézve, hogy mire alapítja ezen követelését; van-e birtokában írásbeli végrendelet, vagy legalább szóbelileg tétetett-e a törvényes formáknak megfelelő végrendelet?

42. Ugyanazon járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből arról értesül közgyűlésünk, hogy Nagymihályon a 15 kros nyugdíjpótlék, a többszöri sürgetés daczára még mindig hátralékban van.

Szigorú felelősség terhe alatt utasittatik a nagymihályi egyház előljárósága, hogy szóban levő tartozását haladék nélkül szedesse be és rendeltetési helyére szolgáltatassa be s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

43. Ugyanazon járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből arról értesül közgyűlésünk, hogy Eger-Lövön a 15 kros nyugdíjpótlék az 1899. év végéig csakis az először feladott gyermekek után szedetett és fizettetett be; valamint arról, hogy a lelkész 120 kor. állami adóval, a tanító pedig évi adójának $\frac{2}{3}$ -ad részével hátralékban van.

Szigorú felelősség terhe alatt utasítatik az e.-lövői egyház előljárósága, hogy egyfelől a 15 kros nyugdíjpótlékot, a törvény rendelete szerint, minden 6 évig járó iskolás gyermek után szedje be és pedig visszamenőleg; másfelől intézkedjék a lelkész és tanító adóhátralékának kiegyenlítéséről, s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

44. Ugyanazon járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből arról értesül közgyűlésünk, hogy Átányon Mészáros Gábor tanító múlt évi adója hátralékban van; ugyancsak Végh Bertalan tanító 40 frt adóhátralékkal tartozik.

Felhivatik az átányi egyház előljárósága, hogy a nevezett tanítók adótartozását azonnal hozza rendbe s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünk elé jelentést tegyen.

45. Ugyanazon járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből értesül közgyűlésünk, hogy Béky János lőrinczfalvi lelkész-tanító az iskolás gyermekek tanítását nem a köteles buzgósággal teljesíti.

Közgyűlésünk kötelességévé teszi nevezett lelkész-tanítónak, hogy elvállalt tisztehez képest szorgalmasan tanítson; iskolájában a rendre, tisztaságra nagy gondot fordítson.

46. Ugyanazon járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből arról értesül közgyűlésünk, hogy Tisza-Kesziben az egyház kötvényei csak részben felelnek meg a törvényes kellékeknek, nagy részben pedig vagy csak egy jótállóval vannak ellátva, vagy épen jótállók nélkül szűkölködnek.

Közgyűlésünk szigorúan utasítja a tiszta-keszii egyház előljáróságát, hogy kötvényeit a törvényes

kellékeknek megfelelően rendezze s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

47. A mező-keresztesi járás egyházlátogatási jegyzőkönyvéből értesült egyházmegyénk, hogy Végh Bertalan, volt harsányi tanító, mintegy 110 forint állami adóval Harsányban hátralékban maradt.

Utasítatik a harsányi egyház előljárósága, hogy a Végh Bertalan adóügyét haladéktalanul rendezze, s arról őszi egyházmegyei gyűlésünkre jelentést adjon be.

48. Ugyanezen egyházlátogatási jegyzőkönyv tanúsága szerint a maklári egyház az egyházmegyei pénztárból még 1875-ben kölcsön vett 300 frtos tartozása után évenként 8⁰/₀-os kamatot fizet, holott egyházak a nevezett pénztárból 6⁰/₀-os kölcsönöket élveznek.

Felhivatik azért az egyházmegyei pénztárnok, hogy a maklári egyház tartozása után is csak 6⁰/₀-os kamatot számítson és szedjen a folyó évtől kezdve.

49. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván, hitelesítették.

Birósági ügyek.

A) Az időszaki tanács által elbírált ügyek.

Jegyzőkönyv

az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak Miskolczon. 1900. márcz. 27-én tartott üléséről.

I. Fekete Gyula, böcsi lelkész ügye.

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Nagy Ignác, Szathmáry Király Pál és Molnár Bertalan tanácsbírák; dr. Németh Imre, Fekete Gyula képviselője; Illyés János jegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság, a Fekete Gyula böcsi lelkész ellen, az egyházi törvények 301. §. 3-ik pontjában körülírt fegyelmi eset tárgyában a következő

végzést

hozta:

Minthogy Fekete Gyula böcsi lelkész hiteles orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy betegsége miatt jelenlegi tárgyaláson személyesen meg nem jelenhet, s minthogy a bíróság ezen ügyet sokkal nagyobb fontosságúnak tartja, mint sem hogy abban a Fekete Gyula kihallgatása nélkül ítélkezhetnék: épen azért a fegyelmi ügy érdemleges tárgyalását elhalasztja arra az időre, midőn Fekete Gyula egészsége helyre állván, a bíróság előtt személyesen kihallgatható lesz.

Egyidejűleg megbizatik az elnökség, hogy ez ügyben megtartandó újabb tárgyalásra, a felek beidézése mellett újabb határidőt tűzzön ki.

II. Kapitány Sándor sályi tanító ügye.

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Maklár Károly, Szathmáry

Király Pál, Molnár Bertalan tanácsbírák; Fodor Pál egyházmegyei ügyész; Illyés János jegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegye 1899. aug. 31-én tartott őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 31. pontja szerint Kapitány Sándor sályi tanító ellen »*hivatalos hanyagság, egyházi felsőbbsege iránti tiszteletlenség és engedetlenség s az iskola vezetésére való képtelenség*« címén a fegyelmi eljárást megindította.

Bár Kapitány Sándor az egyházmegyei elnökség által vele írásban közlött panaszokra igazoló nyilatkozatát többszöri felhívás daczára sem adta be, s így az egyházmegyei elnökséggel szemben is megtagadta a köteles tiszteletet és engedelmességet; s bár beigazolván látja a fegyelmi bíróság, hogy Kapitány Sándor az egyházi törvények 301. §. 4., 7. és 10. pontjaiban körülírt fegyelmi esetekben vétkes, mindazáltal ellene a fegyelmi büntetések megfelelő §§-ait nem akarja alkalmazni, mert Kapitány Sándor minden ténykedéséből, különösen pedig kihallgatása alkalmával tanusított zavart viselkedéséből arról győződött meg, hogy itt egy lelki egyensúlyában megrendült szerencsétlen emberrel van dolga, a ki inkább szánalmat, mint büntetést érdemel, a ki a hivatal viselésére tovább képtelen; épen azért őt az egyházmegyei bíróság hivatalból nyugdíjazandónak itéli s ez ügyben a szükséges lépések megtételét elhatározza.

Egyidejűleg utasítja Kapitány Sándor tanítót, illetve a sályi egyház presbyteriumát, hogy a nyugdíjazás foganatba vételéhez szükséges lépéseket a kir. tanfelügyelőség útján, haladék nélkül tegye meg; hogy ekként a kérdésben lévő tanítói állás f. évi szeptember hó elsejével betölthető legyen.

III. *Bartha Józsefné, ssül. Erős Erssébet meső-csáthi lakos fegyelmi ügye.*

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Makláró Károly, Szathmáry Király Pál, Molnár Bertalan tanácsbírák; Fodor Pál egyházmegyei ügyész; Illyés János jegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa, mint másodfokú fegyelmi bíróság, a mező-csáthi egyház presbyteriumának, mint elsőfokú fegyelmi bíróságnak, Bartha Józsefné, szül. Erős Erzsébet elleni fegyelmi ügyét, az utóbbi felebbezésére vizsgálat alá vevén: abban a következő

ítéletet

mondja ki:

A mező-csáthi egyház bíróságának Bartha Józsefné, szül. Erős Erzsébet ellen hozott marasztaló ítéletét azon módosítással hagyja helyben, hogy őt, a fennforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével, — az egyházi törvények 302. §. b) pontja értelmében, ez alkalomból *feddésre* itéli.

Indokok:

Igaz ugyan, hogy Bartha Józsefné szül. Erős Erzsébet az egyházi törvények 301. §-ának 3. és 4. pontjában megállapított fegyelmi vétséget követett el akkor, midőn az egyházzolgát — az egyházfit — hivatalos eljárása közben sértegette és szidalmazta; s az is igaz, hogy a mező-csáthi egyházi bíróság Bartha Józsefnét szabályszerűen meghívta a tárgyalásra s ennek daczára a bíróság előtt meg nem jelent.

Mindazáltal a büntetés mértékének kiszabásánál figyelembe kellett venni azt, hogy Bartha Józsefné az általa használt sértő kifejezéseket felizgatott kedélyállapotban követte el; és hogy felebbezésében kinyilatkoztatja azt, hogy az egyház irányában semmiféle sértő szándéka nem volt.

Éppen azért az első bíróság ítélete olyképpen módosított, hogy Bartha Józsefné ellenében az egyházi törvények 302. §-ának b) pontja, t. i. a *feddés* alkalmaztassék.

IV. *A heő-papii ssékper.*

Jelen voltak: Tóth Dániel esperes, báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Makláró Károly, Szathmáry Király Pál, Molnár Bertalan tanácsbírák; Fodor Pál egyházmegyei ügyész; Illyés János jegyző.

A heő-papii egyház presbyteriumának Ficzere József heő-papii lakos, egyháztag ellen, templomi szék jogtalan használata miatt emelt panaszos ügyében, az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság, a következő

ítéletet

hozta:

A heő-papii egyház presbyteriumának 1899. év decz. 10-én hozott határozata jóváhagyatik; s az egyházi hivatalnokok nejei az egyháztanács által kijelölt templomi szék használatában megerősíttetnek; Ficzere József a kérdéses szék jogtalan használatától eltiltatik.

Indokok:

Kétségtelenül bebizonyított tény, hogy Heő-Papiban sem Ficzere Józsefnek, sem másnak okmányilag kimutatható családi széke nincs.

Bebizonyított tény, hogy Ficzere József, a kérdéses templomi széket, ha használta is, jogtalanul használta; továbbá tény, hogy az egyházi törvények 27. §-a 2. pontja értelmében a heő-papii egyház presbyteriumának is jogköréhez tartozik az, miszerint a templomi isteniszteletek alkalmával a jó rend kedvéért az egyház hiveinek elhelyezéséről rendelkezések; s végül

tény, hogy az egyházi hivatalnokok nejeinek minden egyház templomában és így a heő-papii-ban is meg kell lenni az őket megillető templomi széknek; azért

a heő-papii egyház presbyteriumának 1899. decz. 10-én hozott határozatát jóvá kellett hagyni; annyival is inkább, mivel az egyháztanács Ficzere Józsefet feljogosította arra, hogy az összes templomi férfi székek közül szabadon választhat magának ülőhelyet.

V. *A tizza-szederkényi ügy.*

Jelen voltak mint fentebb.

A tizza-szederkényi egyház közgyűlése az 1884. év szeptember 7-én elhatározta, miszerint saját földjeit házilag kezeli; s a

szántó föld egy harmadrészét az igával rendelkező hivek szántani és vetni, a gyalogosok pedig letakarni kötelesek.

Az 1897. évben pedig pótlólag az határozatott el, hogy ha a hivek uraságokhoz szerződnek el takarásra, vagy szerződésileg kössék ki az egyház iránti kötelességük teljesíthetőségét, vagy pedig, ha természetben azt le nem dolgozhatnak, a férfiak 2 frt, az asszonyok 1 frt kárpótlást kötelesek fizetni.

Az 1899. évi aratás alkalmával Szabó János szederkényi lakos s kivüle még 22 férfi és női egyháztag Bignio Gyula birtokoshoz voltak kepesekül elszegődve; s midőn ezen egyháztagok felszólítottak az egyházzal szemben tartozó kötelességük teljesítésére: az uraság büntetés terhe alatt eltiltotta őket, hogy az egyház részére munkába álljanak; az ő részüket tehát az egyház pénzért fogadott napszámosokkal dolgoztatta le.

A tiszta-szederkényi egyháztanács tehát kéri az egyházmegegyei közigazgatási bíróságot, hogy Szabó János és társai ellen a kártérítési, illetve munkaváltsági kötelezettséget állapítsa meg, s a munkaváltság gyanánt követelt 43 frt behajtását közigazgatási úton eszközöltesse.

Ezen ügyben az időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság következő

határozatot

hozott.

Kitűnik az iratokból, hogy a szederkényi egyházhoz tartozó hivek közgyűlésileg állapotok meg abban, hogy az aratási munkálatokat az egyház földjeire nézve természetben fogják teljesíteni; azon esetben pedig, ha ezen munkálatoknak természetben való teljesítésében akadályozva lennének: a munkálatok költségeit az illetők fedezni fogják.

Kitűnik továbbá az is, hogy Szabó János és a fölterjesztésben megnevezett társai 1899. évben a szóban forgó munkát önhibájukon kívül nem teljesíthették.

Nagyon természetes ennélfogva, hogy Szabó János és társai azon pénzüsszeget, melyet az egyház a kérdésben levő munkálatoknak felfogadott munkások által történt elvégzéseért tényleg kiadott: megtéríteni tartoznak.

Más résziről azonban kétségtelen az is, hogy

rosszhiszeműség fenn nem forogván: Szabó János és társai büntetés-pénzben el nem marasztalhatók.

A fentebbiekhez képest utasittatik a szederkényi egyház presbyteriuma, hogy azon összegnek mennyiségét, melyet a fentebb említett munkálatok teljesítéseért tényleg kiadott: hitelesen mutassa ki: — s ha az érdekeltek a kimutatott összeg megfizetésétől vonakodnának, a presbyterium tegyen jelentést a végből az esperesi hivatalhoz, hogy az illető összegeknek közigazgatási úton leendő behajtása iránt intézkedés tétethessék.

Ezen határozat a szederkényi egyház presbyteriumával, továbbá Szabó János egyházztaggal és általa társaival közöltetik.

VI. *As időszaki tanács által a Fekete Gyula böcsi lelkéss ügyében 1900. ápril hó 19-én hosott ítélet.*

Az alsó-borsodi egyházmegye időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság özv. Moldvay Bertalanné nagy-széchenyi lakosnak Fekete Gyula böcsi lakos ev. ref. lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi panaszos ügyét vizsgálat alá vétén, a tárgyalás és bizonyítási eljárás befejezése, valamint a vád és védelem meghallgatása után, az alólirott napon és helyen következőleg

ítélt.

Fekete Gyula böcsi lakos, ev. ref. lelkész az özv. Moldvay Bertalanné által panaszolt s nevezett özv. Moldvay Bertalanné leánya, Moldvay Mariska sérelmére elkövetett elcsábítási cselekvényben bűnösnek kimondatik.

Ezen cselekményért az egyházi törvények 301. §-a 3. és 10. pontjai alapján, s a fenforgó enyhítő körülmények figyelembe vételével a 303. §. c) pontjában körülírt rendelkezés alkalmazása mellett, lelkészi javadalmazása egy ötöd részének, s illetőleg számszerűleg kifejezve, hatszázharminczkilencz koronának, mint birságnak, az egyházmegyei pénztár javára 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésében elmarasztalják.

Ugyancsak köteleztetik szintén 15 nap alatt s különbeni végrehajtás terhe mellett a felmerült és 122 kor. 40 fillérben megállapított eljárási költséget az egyházmegyei elnökséghez lefizetni.

Ezen ítélet özv. Moldvay Bertalanné, mint magán-vádló, valamint Fekete Gyula lelkész, mint vádlott fél előtt kihirdettetvén, abban úgy vádló, mint vádlott kölcsönösen megnyugodtak.

Kelt Miskolczon, az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak 1900. évi ápril hó 19-én tartott üléséből.

Tóth Dániel, esperes,
egyházi elnök.

Szathmáry Király Pál,
világi elnök.

Illyés Fános,
egyházm. jegyző.

B) A sályi közgyűlés alkalmából elbírált ügyek.

I. Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága Béky János lőrinczfalvi lelkésznek, a lőrinczfalvi egyház presbyteriuma nevében Kérészy Barna tiszánánai lelkész és társai, lőrinczfalvi külbirtokosok ellen a reájok kivetett 5°/_o-os iskolai adó megtagadása miatt beadott panaszos kérvényét 1900. ápril hó 24-én Sályban tartott rendes ülésében tárgyalás alá vétén, az ügy megvizsgálása után következő

határozatot

hozott:

Kérészy Barna tiszánánai lelkész és társai, lőrinczfalvi külbirtokosoknak a reájok kivetett 5°/_o-os iskolai adó elleni felszólalása, figyelembe nem vehető azon indokból, mert míg egyfelől ezen adó fizetését 1891-től 1895-ig minden ellenmondás nélkül teljesítették, addig másfelől az Egyházi Törvények 251. §-a értelmében, a magukra nézve esetleg sérelmesnek tartott kivetés ellen, a kitűzött idő alatt, törvényes jogorvoslattal nem éltek.

II. Bodolay István egyházmegyei tanácsbíró, egyházlátogatói körútja alkalmából, egyesek figyelmeztetése folytán, azon meggyőződésre jutván, hogy a geleji egyházközség gondnoka, gondnoki tisztét nem a törvény szerinti alakítások megtartása mellett nyerte el, a mennyiben választásáról jegyzőkönyv felvéve nincsen; valamint ugyanazon alkalomból meggyőződést szerezvén arról is, hogy Tóth Ferencz tanító presbyteri minősége, szintén nem a törvényben meghatározott alapon nyugszik; a geleji egyházgondnoki tiszt szabályszerű betöltése iránt, valamint Tóth Ferencz presbyteri minőségének hatályon kívüli helyezése iránt intézkedést kér.

Határozat:

Tekintettel arra, hogy Kovács Pál geleji egyházgondnok, gondnoki tisztét már harmadik évre tölti be a nélkül, hogy megválasztásának törvényessége és gondnoki minőségének érvénye ellen akár a presbyterium, akár az egyházközség bármelyik tagja által is folyamodás tétetett vagy panasz emeltetett volna;

tekintettel továbbá arra, hogy a körülményekből megállapítható az is, hogy akkor, midőn a legutóbbi presbyteri választásokkor egyszersmind a gondnoki tiszt is az egyházközség által betöltetett, a gondnok-választás tényének jegyzőkönyvben való föl nem említése csak valamely esetleg bekövetkezett feledékenységnek eredménye és egyházmegyei közigazgatási bíróság a tényeket többé meg nem változtathatja;

tekintettel végre, hogy Kovács Pál gondnoki minősége éppen a fentebbi mozzanatokra való figyelemmel és az egyházközség belnyugalmára való tekintettel, időközben már esperesileg is érvényesnek jelentetett ki:

a bíróság Kovács Pál geleji egyházgondnoki állását törvényesnek minősíti s egyszersmind a választási jegyzőkönyv hiányának utólagos elenyésztetése, valamint a netaláni aggódók megnyugtataása végett, egyházmegyénk esperese megbizatik, hogy Kovács Pál geleji egyházgondnokot idézze

maga elé és a szokásos egyházgondnoki esküt tőle vegye ki. A mi Tóth Ferencz presbyteri tagságát illeti: e tekintetben a geleji egyház, az egyházkerületi szabályrendelet betartására utasíttatik.

III. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Lipcsey József tiszadorogmai lakosnak az egyházgondnoki állás el nem vállalása folytán, reá az egyháztanács által kiszabott pénzbírság tárgyában beadott felebbezését 1900. évi április hó 25-én, Sályban tartott rendes ülésében vizsgálat alá vétvén, az ügy s az iratok megvizsgálása után a következő

határozatot

hozta:

A tiszadorogmai egyháztanács határozata megváltoztatván, Lipcsey József t.-dorogmai lakos a zsinati törvények 17. §-a alapján, a terhére kirovott pénzbírság fizetése alól felmentetik; de az egyház ügyei körül eddig tanusított eljárása felett a közigazgatási bíróság rosszalását fejezi ki.

Mert

a dr. Schuller Dávid mezőcsáthi járás-orvos által kiállított bizonyítvány alapján igazoltnak kellett venni, hogy felebbező jelenleg oly betegségben szenved, mely őt a gondnoki állás elfoglalására képtelenné teszi; — ezért őt a gondnoki tiszttel viselésére kötelezhetőnek nem találta; sőt épp ez alapon a tisztség el nem vállalása miatt, bírsággal sem tartotta sújthatónak.

Mivel azonban a t.-dorogmai egyháztanács tagjai által kiállított jelentésből azt a tényt állapította meg az egyházmegyei bíróság, hogy Lipcsey József az egyház tagjait s előljáróságát ok nélkül sértegeti s az ügyeket zavarja: rosszhiszemű eljárása felett rosszalását kellett kifejeznie.

IV. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Sályban, 1900. április 25-én tartott rendes ülésében, Mihály János ároktői lakosnak, a terhére 1894. évben iskolaépítési költség címén kivetett összeg ellen beadott felebbezését tárgya-

lás alá vétén, az ügy iratainak felolvasása és az ügy betárgyalása után következőleg

határozott:

Mihály János ároktői lakosnak az 1894. évben eszközölt s akkor jóvá is hagyott kivetés ellen 1900. márcz. 24-én beadott felebbezése, mint elkésett s mint különben is alaptalan, visszautasítatik.

Indokok:

Az ároktői iskola felépítési költsége, jogerős egyházmegyei határozattal 1894. évben vettett ki. A kivetés módja ellen Mihály János kellő időben jogorvoslással nem élt; így a kivetés ránézve is kötelezővé vált. A kivetett összegek nagyrészt már be is folytak. E kivetés ellen ma már senki felebbezéssel nem élhet. Ezen felül a felebbezés elutasítandó volt azért is, mert felebbező nem állítja, annál kevésbbé bizonyítja, hogy a terhére kirótt összeg nem a jóváhagyott kulcs szerint vettett ki az ő terhére.

V. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Czecz András lelkész és Mészáros József tanító zsérczi lakosoknak, a zsérczi közbirtokossági erdők újra ültetési költségei fedezése tárgyában felvetett kérdést, a Sályban 1900. ápril 25-én tartott rendes ülésében, vizsgálat alá vétén, ez ügyben következőleg

határozott:

A zsérczi egyház lelkésze és tanítója a közbirtokossági erdő újra ültetési költségeinek viselésére az erdőből nyerendő haszon összege erejéig köteleztetik; — az e czimen évenként még fedezésre váró összeget azonban az egyház tartozik fizetni.

Mert

a közbirtokossági erdő újra ültetésének költségei csak annyiban terhelhetik az egyház javadalmasait, a mennyi hasznuk ezeknek ebből évenként

származhat. Ezért a javadalmasokat jogszerint csak az erdő hasznainak e célra leendő átengedésére lehetett kötelezni. A többi költségek fizetésére pedig az egyház azért volt kötelezendő, mert az erdő újra telepítése tulajdonképp tőkegyűjtést jelent az egyház javára.

VI. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága Sályban 1900. ápril 25-én tartott rendes ülésében vizsgálat alá vette Zsigmond Kálmán geszti tanítónak hátralékos fizetése kiutalása s ezen ügy rendezése tárgyában beadott kérelmét; s ez ügyben a tárgyi iratok átvizsgálása után a következő

határozatot

hozta:

A geszti egyház tanácsa köteleztetik, hogy Zsigmond Kálmán tanítójával mindennemű járandóságára nézve 30 nap alatt rendszeresen számoljon le; részére összes lejárt chárta szerű járandóságát rövid, záros határidő alatt fizesse ki; jövőben pedig fizetését mindig törvényes időben szolgáltatassa ki, gondoskodván annak előzetes pontos behajtásáról.

A díjlevél 7-ik pontja alapján pedig megállapítatik, hogy ha folyamodó a javadalmazására szolgáló 18 hold földet tényleg használja s azt 80 firt évi haszonbérért nem engedte át az egyház használatába: akkor ezen föld adóit is folyamodó tartozik fizetni.

- Jegyzették: *Szalóczy Pál* egyházi főjegyző: az 1., 2., 3., 4., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 32., 33., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 49. pontokat és a B) I., II. sz. bírósági ügyet.
- Dr. Németh Imre*, világi főjegyző: a 7., 9., 15., 22., 23., 27., 28., 31., 39. pontokat és a B) III., IV., V., VI. sz. bírósági ügyeket.
- Illyés János*, egyházi aljegyző: az 5., 6., 18., 19., 20., 21., 24., 30., 47., 48. pontokat és az A) I—VI. bírósági ügyeket.
- Huszthy Béla*, világi aljegyző: a 17., 25., 26., 29., 34., 35., 36., 37., 38. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Esperesi jelentés.
3. Édes Vincze emlékének jegyzőkönyvi megörökítése.
4. Nagy Ignác indítványa a püspök úr üdvözlése tárgyában.
5. Tanítók megerősítése.
6. Tanítók esküetele.
7. A nyéki társegyház iskolaépítési ügye.
8. Az egyházmegyei alapítványi helyek betöltése.
9. A lőrinczfalvi egyház templomépítési pénzeinek kezelése tárgyában hozott eddigi határozatok fenntartanak; a kivetési kulcs megállapítása végett küldöttség rendeltetik ki.
10. A keresztesi egyházban a Bódy-féle 500 frtos alapítvány helyreépítése tudomásul vétetik.
11. Az eger-lövői egyház az orgona-alapot illető hátralékok beszédese tárgyában jelentés tételre utasittatik.
12. A geszti egyház utasittatik, hogy a hátralékos tartozások beszédéséről őszi közgyűlésünkre jelentést adjon.
13. Az egyházmegyei ügyész, az ónodi egyházzal való végleges elszámolás megejtésére egy bizonyos határidő kifizésével egy bizottság kinevezését kéri.
14. Az aranyosi egyház előljárósága felelősség terhe alatt újból utasittatik, hogy a 15 kros nyugdíjptlék tárgyában most elmulasztott jelentését őszi közgyűlésünkre adja be.
15. A szirmai egyház jelentése, az építkezések folytán felmerült pénzügyi kérdések tisztázása tekintetében tudomásul vétetik.
16. Az egyházlátogatási küldöttség jelentése az aranyosi egyháznak a kivetési összeg és a konventtől nyert segély kezelése iránti eljárásáról, tudomásul vétetik.
17. A tisz-keszti egyházba kiküldött bizottság jelenti, hogy az ottani tanítók és az egyház között, a tandijra nézve kötött sérelmes szerződés hatályon kívül helyeztetett.
18. A mező-csáthi egyház 4-ik tanítói állomásának díjlevelét a javadalmazás és köteleességek tekintetében módosítja; jóváhagyatik.
19. A segélyosztó-bizottság jelentése tudomásul vétetik.
20. A tanügyi bizottság véleményes jelentése a magyar nyelvtan és a számtan tanítása tárgyában egész terjedelmében elfogadtatik s az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz felterjesztetik.

21. A nagy-mihályi egyház ellopott úrasztali edényeinek a leltárból való törlése iránt az egyházkerületi közgyűlésre felterjesztés intéztek.
22. A heő-szalontai egyház 2 új harang beszerzésére megállapított kivétési kulcsa megerősítették.
23. Fűry Lajos nyugalmazott tanító özv.-árvatóri jutalékát kéri; kérése pártolólág az egyházkerület elé terjesztetik.
24. A szederkényi egyház intézkedése az egyház földjének megmunkálása tárgyában, megerősítették.
25. A heő-papii egyház toronyjavítási és fitanító lakása, valamint iskolája megújításának terve érdekében eszközölt kivétési kulcsa megerősítették.
26. Ugyanazon egyház több tagjának a templomi székek rendezése tárgyában beadott kérelme, egy a szándékolt építkezés befejezése után kiküldendő bizottság által fog elintéztetni.
27. A mező-keresztesi egyház jelentése az egyik lelkészi állásán eszközölt új istálló építéséről, tudomásul vétetik.
28. Ugyanazon egyháznak, az iskolai tandíj szándékolt felemelése nem engedtetik meg.
29. A kis-győri egyház II. tanító lakása vételárának letörlesztése érdekében eszközölt kivétési kulcsa megerősítették.
30. Fekete Gyula böcsi lelkész az iskolalátogatási tiszt teljesítése alól felmentetik; egyidejűleg Kenyeressy Károly geleji lelkész, Tóth Elek csáthi tanító kíséretében az alsó-miskolczi járás körlátogatóságával megbizatik.
31. Kovács Károly egri lelkész azon kérelme, hogy az egyházkerülettől eddig élvezett 300 koronás évi segélye 1000 koronára emeltessék, pártolólág felterjesztetik a kerületi közgyűléshez.
32. Egyházkerületi képviselők kirendelése.
33. Nagy Lajos Poroszlóra rendeltetik segédlelkészül.
34. A számvevőszék jelentése az egyházmegyei pénztár számadásairól tudomásul vétetik s a pénztárnoknak a javasolt felmentvény megadatik.
35. Az egyházmegyei könyvtárnok számadása tudomásul vétetik s az erre vonatkozó felmentvény részére megadatik.
36. A számvevőszék azon indítványa, hogy az esperesi és pénztárnoki tiszteletdíj 200 – 200 koronára emeltessék, elfogadtatik.
37. Nagy Ignác lemondását az e. m. pénztárnokságról a közgyűlés nem fogadja el; őt továbbra is megmaradásra bírja.
38. A megyebeli tanító-egylet kérelmére a közgyűlés az ez évben Miskolczon tartandó orsz. cv. ref. tanító-gyűlés költségeihez 200 korona anyagi segélylyel járul; a gyűlésen magát küldöttségileg képviselteti.
39. A ládházi egyház adás-vevési szerződése jóváhagyatván, megerősítés végett az egyházkerületre terjesztetik.

40. Az esperes úr a sályi egyháznak 300 frt kölcsönt utalványozott az e. m. pénztárból; helyben hagyatik.
41. A geleji egyház előjárósága felhivatik, hogy a Kovács József-féle hagyaték tárgyában a végrendelet keletkezése körülményeiről 30 nap alatt jelentést tegyen.
42. A nagymihályi egyház a 15 kros nyugdíjpótlék beszédése tárgyában az őszi közgyűléshez jelentéstételre utasítatik.
43. Az eger-lövői egyház előjárósága felhivatik, hogy a 15 kros tanítói nyugdíjpótlékot szabályszerűen szedje; továbbá gondoskodjék, hogy a lelkészi és tanítói állami adóhátralékok befizetessenek, s eljárásának eredményéről az őszi közgyűlésre jelentést tegyen.
44. Az átányi egyház előjárósága felhivatik, hogy a Mészáros Gábor és Végh Bertalan tanítók adóhátralékának befizetését szorgalmazza s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.
45. Béky János lőrinczfalvi lelkésztanító a tanításban nagyobb buzgalomra hivatik fel.
46. A tiszta-keszii egyházi előjáróság kötvényeinek rendezésére és eljárásának eredményét feltüntető jelentéstételre utasítatik.
47. A harsányi egyház előjárósága utasítatik, hogy Végh Bertalan eltávozott tanítójának tetemes adóhátralékát hozza rendbe s eljárásának eredményéről őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.
48. Az egyházmegyei pénztárnok felhivatik, hogy a maklári egyház tartozása után a folyó évtől kezdve 6°/_o-os kamatot szedjen.
49. Jegyzőkönyv hitelesítés.

Bírósági ügyek.

A) Az időszaki tanács által elbírált ügyek.

- I. Fekete Gyula böcsi lelkész ügye.
- II. Kapitány Sándor sályi tanító ügye.
- III. Bartha Józsefné, szül. Erős Erzsébet mező-csáthi lakos fegyelmi ügye.
- IV. A heő-papii székker.
- V. A tiszta-szederkényi ügy.
- VI. Az időszaki tanács által a Fekete Gyula böcsi lelkész ügyében 1900. ápril hó 19-én hozott ítélet.

B) A sályi közgyűlés alkalmából elbírált ügyek.

- I. A lőrinczfalvi egyház 5°/_o-os iskolai adóügye.
- II. A geleji egyház gondnokának gondnoki hivatala és egyik tanítójának presbyteri jogosultsága ellen beadott panasz.

- III. Lipcsey József dorogmai lakos felebbezése a gondnoki hivatal el nem fogadása következtében a presbyterium által reá rótt pénzbírság ellen.
- IV. Mihály János ároktői lakos felebbezése a reá kivetett iskolaépítési költség ellen.
- V. A zserczyi egyház lelkészének és tanítójának megadóztatása a közbirtokossági erdők újra ültetése tárgyában.
Zsigmond Kálmán geszti tanító kérelme fizetési hátralékainak kiutalása iránt.

